

Sepatoe Roesak

december 2024

Blad voor de Sobats
van T-Brigade
en Ned. Indië

Leden reünie- en nazorgcommissie **2-6RI & T-Brigade & Java**

Voorzitter/secretaris,
alsmede redactie en layout Sepatoe Roesak

Mevr. Marianne Pragt-Lankhuizen,

Schakelpad 12, 3192 JH Hoogvliet.

Telefoon : 010-4382758 of 06-25278220

E-mail marianne.lankhuizen@gmail.com

**Voor adreswijzigingen, jubilea, overlijden en telefonisch
contact .**

Website www.sepatoeroesak.nl

Penningmeester en
redactionele
ondersteuning:

De heer Joop Pragt,

Schakelpad 12,

3192 JH Hoogvliet.

j.pragt9@upcmail.nl

Verzorging drukwerk:

De heer Jan Teeuw

Coördinator nazorg:
Mevr. Marijke de Jong,

fotograaf:

De heer Bob Pragt

Alg.commissielid b.d.
De heer Theo Eversen,

Voor donaties en giften:
Zie inlegvel.

december 2024

**De gezichten bij de namen van
de reünie- en nazorgcommissie 2-6 R.I. T- Brigade.**

Marianne Pragt-Lankhuizen
voorzitter/secretaris
Redactie en lay-out
Sepatoe Roesak

NNG-veteraan Joop Pragt
Penningmeester
Redactionele ondersteuning
Sepatoe Roesak

Theo Eversen.
Alg.commissielid b.d.

Marijke de Jong
coördinatie nazorg

Jan Teeuw
Verzorging drukwerk

Bob Pragt
fotograaf

**De gezichten bij de namen van
de reünie- en nazorgcommissie 2-6 R.I. T- Brigade.**

Marianne Pragt-Lankhuizen
voorzitter/secretaris
Redactie en lay-out
Sepatoe Roesak

NNG-veteraan Joop Pragt
Penningmeester
Redactionele ondersteuning
Sepatoe Roesak

Theo Eversen
Alg.commissielid b.d.

Marijke de Jong
coördinatie nazorg

Jan Teeuw
Verzorging drukwerk

Bob Pragt
fotograaf

Inhoud:

De commissie in foto's	blz.	1
Inhoud	blz.	2
Kerst- en nieuwjaarswens	blz	3
Van de redactie	blz	4
Van de voorzitter/secretaris Marianne	blz	5
Van penningmeester Joop , vermelding van donaties	blz	6-8
Nagestuurde reacties m.b.t. DE-loterij	blz	8
Reacties van lezers	blz	9-14
Prijswinnaars rebus Soldaat van Oranje doen verslag	blz	15-16
Nieuwe verloting kaarten Soldaat van Oranje Musical	blz	16
Overleden sobat A. Lieveense, 8 ^e esk.Vew.	blz	17
De geschiedenis van het 8 ^e Esk.Vechtwagens.	blz	18-20
Overleden Jan van der Vegt, 5-5 RI	blz	21
Muntilan door Jan van der Vegt.	blz	22-25
Overleden Jan van Dijk, 5-5RI en zijn verhaal	blz	26-28
Overleden sobat K. Vleesch Dubois, 4-8 RI	blz	29-30
Overleden sobat Cees Breur, 2-2 RVA en zijn verhaal	blz	31-35
Overleden sobat H. van Spronsen, Vbad T-brig.	blz	36
Over de verbindingdienst en afdelingen	blz	36-39
Zwarte Panter Jaap Bragt vertelt	blz	40-45
Overleden sobat Jaap Bragt, 5-6RI	blz	46-47
Stoter Nelis Meijer in de schijnwerper gezet	blz	48-49
Overleden sobat Nelis Meijer, 5 RS	blz	50
Bokkenrijder Sjra Graus overleden en zijn verhaal	blz	51-56
Vic Brouns, 4-6 RI overleden en zijn verhaal	blz	57-62
In Memoriam door Anita van der Weerden -de Jong	blz	63-64
Leven is voltooid van Sobat Rieks Venema, 2-12 RVA	blz	64-65
Jan Jansen Venneboer, 5-5 RI, overleden	blz	66-68
Krokodillenveteraan J. van der Linden overleden	blz	69
En het verhaal van Jacob van der Linden	blz	69-71
Stoter Ben van der Maat, 5RS, overleden en het	blz	72
In memoriam door kleinzoon Eric van der Maat	blz	72-76
Overleden sobats, weduwen en relaties	blz	77-78
Krans ereveld Candi Semarang en Roermond	blz	79
Hulp, vragen of een praatje?	blz	80

Wij
wensen
u allen ook in deze roerige tijd
warme, sfeervolle en knusse feestdagen toe.

Onze wensen voor u in het jaar 2025 zijn
dat u in gezondheid mag genieten van die dingen in het leven
die u blij kunnen maken. Het hoeft niets groots te zijn,
het zijn soms de kleine dingen die het doen.

Wetende dat er ook dit jaar sobats, weduwen en of nabestaanden
de komende feestdagen onder andere omstandigheden
dan doorgaans mee gaan maken,
wenst de commissie hen daarbij juist veel warmte en sterkte toe.

Van de redactie!

Beste sobats, beste allemaal,

Dit is geen vrolijk boekje. U bent gewaarschuwd. In de afgelopen tijd zijn er veel sobats overleden. Een onvermijdelijk iets. Velen hebben hun verhaal aan ons verteld waarvan we dit keer delen van die verhalen bij hun in memoriam hebben geplaatst. Een foto en legerembleem is al een mooi eerbetoon, maar een verhaal erbij maakt het nog een beetje eervoller. Ook hebben nabestaanden hun best gedaan om mij van achtergrondinformatie te voorzien of hebben zelf een in memoriam geschreven. Ik geef alle nabestaanden hiervoor graag ruimte in dit blad.

Ik heb geprobeerd om ook zoveel als mogelijk achtergrondinformatie te plaatsen over het legeronderdeel waarbij de overleden sobat ingedeeld was geweest. Toch een stukje eerbetoon. Misschien valt het u op dat zelfs nog overleden sobats uit 2022 nu pas in het boekje staan. Dit komt omdat nu pas bericht van nabestaanden of nieuwe bewoners van een woning bij ons bekend is gemaakt.

Toch ook blij nieuws. Iets wat zelden of nooit gebeurt maar we hebben een geboorte te melden. Bart Oostvogels, van de re-enactmentgroep is na zoon Finn, voor de tweede keer vader geworden. Dit keer een dochter, Kaat!

Tachtig jaar vrijheid! Om het volgende blad weer een beetje optimistisch in te vullen vraag ik u allen "Klim in de pen, rammel op het toetsenbord, copier, knip en plak uw persoonlijke herinneringen aan de bevrijding. Stuur die op en ik plaats het in het decembernummer 2025! Ik hoop op een lawine van post!"

Ik hoop dat u als lezer dit boekje met net zoveel interesse en aandacht zult lezen als ik had met het maken ervan.

Redactie: Marianne Pragt- Lankhuizen
Met redactionele ondersteuning: Joop Pragt

**"Goede ideeën hoeven niet groot te zijn
om op te vallen."**

Mededelingen van de commissie.

De voorzitter/ secretaris.

Beste sobats, beste allemaal,

Sprak ik in het vorige boekje nog de hoop uit dat er dit jaar meer rust in de wereld en in ons land zou zijn gekomen, dat is dus al weer achterhaald.

Sterker nog, de toestand in de wereld is er niet beter op geworden. De lontjes zijn nog korter geworden en het lijkt wel of met het demonstreren tegen van alles en nog wat, zinnig en onzinnig, de enige manier lijkt te zijn voor bepaalde groepen om conflicten te willen oplossen. Iedereen heeft recht op zijn of haar mening, geloofsovertuiging en levenswijze. Daarom kunnen en moeten wij blij zijn met onze democratie.

Maar met zoveel mensen op de wereld daar kan niet iedereen zijn zin krijgen. Het is geven en nemen in het leven. Het kan niet anders dan dat je ook je moet kunnen schikken in besluiten en beslissingen. Ergens moet een grens worden getrokken. Ergens is het zo van hier en niet verder. Dat valt niet mee voor iedereen.

De euforie van vrijheid na vijf jaar bezetting bij de bevrijding van Nederland, die euforie is in bepaalde landen in de wereld nog steeds ver te zoeken. Daar denken leiders conflicten op te kunnen lossen door het met het naar elkaar gooien van bommen en het op elkaar schieten met kogels. Nog steeds zijn mensen op de vlucht, verdreven van huis en haard. De schamele bezittingen die nog meegenomen konden worden opgestapeld op krakkemikkige karretjes of volgepropte wagens. We kennen allemaal de beelden. We willen allemaal een plekje op deze aardkloot. We blijven hopen op vrede. Een utopie? Misschien beginnen met elkaar wat ruimte gunnen, een eigen mening te gunnen, zonder af te dwingen. Een beetje je verplaatsen in een ander. Alles in het leven heeft twee kanten. Het is maar net welke kant je kiest.

Nederland heeft de keuze kunnen maken door na de vijf jaar bezetting er voor te zorgen dat de zo zwaar bevochten vrijheid nog steeds een feit is. Die vrijheid wordt dit jaar en het komend jaar gevierd en de oorlog herdacht. Velen hebben het niet mee mogen maken hoe Nederland zich heeft hersteld en is opgebouwd tot het Nederland waarin we met zijn allen 80 jaar in vrede kunnen en mogen leven. Ik wens u allen een mooi bevrijdingsjaar!

door voorzitter,
Marianne Pragt-Lankhuizen

“Vrijheid is geen recht, het is een plicht”.

Van de penningmeester

Wederom laat ik u het wel en wee van de financiële toestand bij de commissie weten. Hieronder volgt voor u het jaarlijks overzicht.

Op 1 november 2023 was in kas € 1.776,34
Op 1 november 2024 is er in kas € 2.180,14
verschil € 403,80

Van het bedrag dat op 1 november 2024 op rekening stond zijn nog niet de kosten voor de totstandkoming van dit blad van het bovengenoemde kasgeld aangesproken.

Verder is er kasgeld afgelopen jaar gebruikt voor o.a. het weer laten maken en versturen van de speciale bedankkaarten bij donaties en de speciale tijgerpostzegels, het verzenden van beterschaps- en condeolancekaarten en overige correspondentie. Ook de kosten voor enveloppen, papier en inkt, nietjes, etc., eveneens de nieuwsbrieven die u afgelopen jaar heeft ontvangen. Denk daarbij aan de uitnodiging voor de DE-loterij, het inschrijfformulier en de bijgesloten al reeds geadresseerde enveloppe. Na afloop van de verloting kreeg u weer een uitgebreide nieuwsbrief. Ook deze wordt bekostigd uit de donaties. U ziet dus wel: wij gaan voor u nog steeds door en daarbij zijn uw vrijwillige donaties echt hard nodig. We ontvangen nog steeds donaties van trouwe donateurs maar ook van spontane donateurs. Er zijn soms echt verrassende donaties bij. Hier volgen de donaties van 1 november 2023 tot 1 november 2024

<u>Datum</u>	<u>Naam donateurs 2023!</u>	<u>Plaats</u>	<u>Bedrag</u>
1 dec	M.J. van Loon 4-6 RI nabest.	Breda	€ 50,00
1 dec	Henk De Jong , 5 ^e genie veld	Canada	\$ 70,00
6 dec	fam van Houten-Dijk 3MPIV	Den bosch	€ 25,00
6 dec	J. v.d. Welle 2-6RI Nabest.	Goes	€ 25,00
7 dec	G. Swijnenburg, 7-3 RI	Rhoon	€ 25,00
7dec	Fam Slagboom, nabest. Charles Smalenburg41 ^e genie veld cie	Hilversum	€ 50,00
8 dec	Pieter Paulusma, 1 RS,	Nijmegen	€ 50,00
9 dec	G. Thelosen, nabest. 2-6RI	Etten Leur	€ 25,00
9 dec	Frank en Ineke Marcus	Gouda	€ 25,00
10 dec	Nabest. Piet Ter Burg 411 B.Gr.	Tilburg	€ 25,00
14 dec	Ben van der Maat, 5RS	Alkmaar	€ 50,00
14 dec	Mw. J. Walbrecht-Alberts wed.2-7RI	Roermond	€ 50,00
18 dec	Jaap Bragt, 5-6RI	IJmuiden	€ 20,00
19 dec	C. van Santen Soelen,Nabest. 5RS	Geldermalsen	€100,00
19 dec	Arie Niemeyer, mariniers	Den Haag	€ 20,00
22 dec	Fam. G. Graus, 4-6RI	Echt	€ 75,00
23 dec	Nabest. John Kamerling 411BI	Spijkenisse	€ 50,00
27 dec	Nabest. K.Vleesch Dubois	Stolwijk	€ 30,00

<u>Datum</u>	<u>Naam donateurs 2024!</u>	<u>Plaats</u>	<u>Bedrag</u>
2 jan	Ruurd Stolp, nabest. 2-7RI	Hoofddorp	€ 100,00
6 jan	H. Venema, 2-12 RVA	Zutphen	€ 200,00
9 jan	Ron van Hoof, nabest.2-6RI	Amstenrade	€ 25,00
20 jan	Mw.H. Dudok, wed. 2-6RI	Lage Zwaluwe	€ 50,00
11 mrt	Mw.Corry Bautz, nabest.4-6RI	Rijswijk	€ 50,00
17 mrt	Tiny v.d.Meer, nabest. 2-13 & 5-13 RI	Grave	€ 50,00
26 mrt	Francis Penninks v.Heeswijk, nabest. 2-6RI	Veenendaal	€ 25,00
16 april	Verjaardagsgeld Wim van Raaij	Dordrecht	€286,00
17 april	Hein Pragt, i.p.v. DE punten	Emmeloord	€ 20,00
18 april	M. Spek + DE-donateur	Dordrecht	€ 10,00
20 april	G. van Santen, + DE-donateur	Valkenswaard	€ 5,00
20 mei	M.A. van Alphen,sympathisant	Den Haag	€250,00
26 juni	Mw.H.Coops-de Jong wed	Utrecht	€ 50,00
27 juni	Nabest. A. van Wensen 2-6RI o.v.v."Laatste donatie"	Breda	€100,00
27 juni	Nabest. M. van Thiel, 411 BI	Utrecht	€ 30,00
28 juni	K. v.d.Corput Nabest. 2-6RI	Breda	€ 15,00
28 juni	J. Jaarsveld	Dedemsvaart	€ 15,00
28 juni	Carla Eisenberger, nabest. X-brig.	Badhoevedorp	€ 50,00
29 juni	H. Theeuwes 413 IB	Bergeijk	€ 25,00
2 juli	W. Sok v.d. Hurk nabest.korps mar	Swifterband	€ 15,00
2 juli	A.Minderman wed 2-2RVA	Den Haag	€ 50,00
3 juli	A. Niemeijer, nabest. 2-6RI	Den Haag	€ 10,00
4 juli	Pieter Paulusma 1RS	Nijmegen	€ 25,00
6 juli	J.B.L.Pothoven, 5-5-RI	Harderwijk	€100,00
18 juli	M. Rijen.v.d. Plas, wed 5 RS	Berkel Enschot	€ 25,00
22 juli	Mw.M.Bakker DE donateur	Ter Aar	€ 10,00
24 juli	M. Billekens 5-6RI	Venlo	€ 20,00
7 aug	C.J van tilborg 4-10 RI	Bergeijk	€ 25,00
14 aug	J.M. Buth, 413 IB	Zuidland	€ 50,00
17 sep	Fam.C. van Velsen, NNG	Ede	€ 25,00
18 sep	T.D. van Kempen, 413 BI	Oude Tongen	€10,00
19 sep	Mw.Riet Bakker, DE-donateur	Ter Aar	€ 5,00
21 sep	C. en H. van Houten-van Dijk	Den Bosch	€25,00
23 sep	Mw.J. Merling, nabest. 2-6RI	Utrecht	€ 50,00
26 sept	Fam. D.en G. Korenhof NNG	Arnhem	€ 50,00
sept	Kaart Riet Deuling	Hoogvliet	€ 2,50
2 okt	Jac Kerskens 2-13 RI /5-2 RI &Mw. OlreeBeide leeftijden opgeteld. Hoera	IJsselstein	€182,00
21 okt	J. Oplaat, NNG vet.	Almelo	€ 20,00
25 okt	Marijke Heezemans DE-don.	Oosterhout	€ 10,00
30 okt	Mw. L.Graus-Halbeek, 4-6 RI wed	Echt.	€75,00
		Totaal	€2.870,50

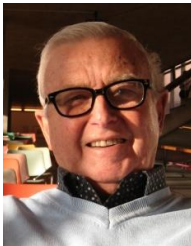
Dank u wel. U bracht weer een mooi bedrag bij elkaar met uw vrijwillige donaties.

Ondanks dat er geen inkomsten meer zijn van reünie, loterij en defensie, is en blijft er werk genoeg. Maar wij willen dit graag voor u blijven doen zoals u dat van ons gewend bent. Daarom zijn de donaties juist een zeer noodzakelijk iets.

Voor de donaties geef ik op het inlegvel u het banknummer van de commissie. Makkelijk om bij uw bankbescheiden te bewaren.

Om ons uw vrijvervoertreinkaartjes te doneren, moet u deze aanvragen bij het Veteraneninstituut of bel ons. Het NVI stuurt de kaartjes naar u op zodat u deze dan weer kunt opsturen naar het secretariaat. Laat het weten aan Marianne. Zij zorgt ervoor dat u van ons een gefrankeerde envelop krijgt om deze naar ons te sturen. Als het naar omstandigheden maar even kan, gaan wij op pad voor een bezoek aan u en/of het bijwonen van een veteranenbijeenkomst. Uiteraard zijn **DE koffie- en theepunten** nog steeds van harte welkom. Evenals de **Perlapunten van AH**.

Dank u wel voor uw aandacht en het lezen van dit informatieve bericht. Getekend, de penningmeester Joop Pragt, (N.N.G.veteraan)

Bij deze de meest hartelijke dank voor al uw warme belangstelling, branden van kaarsjes, groeten en beterschapswensen in kerst- en nieuwjaarskaarten en telefoontjes met Marianne. Het raakt mij nog steeds.” de penningmeester Joop Pragt, (N.N.G.veteraan)

**“Ook halverwege de berg
kun je een mooi uitzicht hebben”**

Nagestuurde foto's loterij sept. '24

Wil Sok

Huub Theewens

Ook deze prijswinnaars zijn erg blij met hun gewonnen prijs. Sobat Huub laat zien dat de prijs daadwerkelijk per bezorger is aangekomen. (In de doos zit heus een Senseo Koffiepadapparaat.)

Een bloemlezing van overige ontvangen reacties:

Naast de vele kerst- en nieuwjaarskaarten met lieve, aardige, hartverwarmende berichten die het secretariaat in 2023 heeft ontvangen, waarvoor overigens onze meest hartelijke dank, kwamen er ook per mail andere reacties binnen.

☒ Hartelijk dank voor het mooie artikel in Sepatoe Roesak over mijn vader, Frans Smoorenburg. Ik vind het fijn om in de verzendlijst te mogen blijven staan. Ik voel me zeer verbonden met de sobats. Het is de eerste Kerstperiode zonder vader, nooit meer op Kerstbezoek bij hem en ook nooit meer Nieuwjaar wensen. Maar hij leeft voort in mijn hart en in de verhalen, en het meelezen in het blad doet goed daaraan. Inmiddels zijn mijn broer en ik druk bezig met het opknappen van het huis van vader -er was nogal wat schade ontstaan door de Novemberstorm van vorig jaar- maar ik woon er nog niet definitief. Dat ben ik echter wel van plan, ben er nu om de andere dag omdat het nog niet helemaal klaar is.

Alle logboeken uit voormalig Nederlands Indië, alle herinneringen, foto's, documenten en allerlei attributen (o.a. de kist waarin de persoonlijke eigendommen werd verscheept), alles maar dan ook alles is bewaard. Een schat aan informatie, en ook aan onvertelde verhalen waarvan ik tranen in mijn ogen kreeg... had ik het maar geweten... dan had ik mijn vader meer begrepen... dat immense leed en verdriet! Ik heb nog steeds niet alles gelezen, kon na het 1e logboek (er zijn er 10) niet verder lezen omdat het me zo aangreep."

☒ "Attached is a photo of dad who turned 99 on Saturday 2023"

Jan Westerhof, 2-6RI, Australië.

☒ "Joop van harte gefeliciteerd met je 82^e. Maak er een mooie dag van. Jullie beiden weer de complimenten voor de sepatoe roesak. Wat een bergen werk verzetten jullie toch. Diep respect. Mooie en gezellige feestdagen.

☒ “Goedendag Marianne, Ik heb geprobeerd om te doneren maar het nummer is niet meer in gebruik. Zou ik het nummer kunnen krijgen? Alvast bedankt. (is geregeld!) Ook wil ik je antwoorden over je vraag of ik foto’s zou hebben van D.W. Merling. Helaas bestaan er heel weinig foto’s van hem. Ook van Wely, mijn oom, zeer weinig foto’s. Verder hoop ik natuurlijk dat het goed gaat met jou en je man Joop. Tot een volgende keer. Ik lees ook elk letter in het gele boekje. Zo hartverscheurend allemaal.”

☒ “Hoi Marianne, Allereerst mijn compliment met betrekking tot het zeer goed verzorgde blad December 2023. Wat heb je er toch weer een fantastisch blad van gemaakt! Of je daar al reacties op hebt gekregen. Bij het terug lezen van mijn verhaal, kwamen bij mij weer nieuwe vervolg ervaringen los met vraagtekens.

Het onderzoek naar vermeende plundering van pandjeshuizen door Nederlandse militairen de politionele actie, tussen Cheribon/Tegal/ Pekalongang/Semarang en Salatiga. Daar is niets over te vinden. Ik was als politieschrijver verbonden aan het onderzoek team bestaande uit Kapitein Assink, sergeant Vis en een KNIL korporaal die vloeiend Maleis maar ook Javaans sprak. Dat onderzoek heeft uitgewezen dat die vermeende plunderingen waren gedaan door eigen bevolking en er geen verwijten konden worden aan het adres van onze jongens. Dat rapport is, naar ik weet, door kapitein Assink, overhandigd aan Majoor van Poll, cmdt MPIV, maar over het bestaan daarvan en wat er mee is gedaan is op het web niets te vinden.

Omdat ik van mijn kleinkinderen vragen heb gekregen over de mogelijkheid tot het lezen van dit (jouw) blad, is de vraag of ik het ook digitaal te lezen kan ontvangen, ook voor mij gunstig omdat ik dan de teksten kan vergroten. Met mij gaat het verder nog altijd redelijk goed, volop actief in de computerwereld.”

☒ “Wel wat laat, maar ik wil jou en Joop hartelijk bedanken voor de toezending van het blad Sepatoe Roesak. Ik heb bewondering voor het vele werk dat jullie hieraan besteed hebben, temeer door het feit dat vele sobats inmiddels overleden zijn. Wat 5-5RI betreft heb ik soms nog telefonisch contact met Jan Janssen Venneboer en Sonja Boeve. Volgens Sonja staan herdenkingen van sobats (ook bij jaarlijkse samenkomsten) geheel stil. Niet zo heel lang geleden heeft in het dagblad Trouw een foto gestaan van de laatste Nederlandse troepen (o.a. 5-5RI) in het oostelijke deel van Midden Java. Ik wens jullie gezondheid in deze tijd.”

☒ “Eindelijk tijd om je ‘kleine’ mailtje te lezen de nieuwsbrief loterij van 18 pagina’s. Mijn hemel wat moet dat een werk geweest zijn! Al die punten, al die foto’s en namen erbij. Groot respect. Hopelijk zijn er nu rustiger tijden aangebroken.”

- ☒ “Hoi Marianne, het decemberboekje is bij pa op tijd aangekomen. Hij leest het met veel plezier. Dank hiervoor. Wij wensen jullie fijne feestdagen en succes met het volgende exemplaar.”
- ☒ “Ik hoop dat het komend jaar voor jullie gezondheid een goed jaar zal zijn. Weer een dikke Sepatoe Roesak ontvangen met veel verhalen. Dank daarvoor. Hier gaat alles zijn gangetje. Alle nieuwe onderdelen (heup en knieën) doen het geweldig goed. Kan weer heerlijk van alles doen.”
- ☒ “Goedemiddag buurtjes. Ik zie tot mijn schande dat ik jullie nog niet eens de complimenten heb gegeven voor het boekje dat jullie weer zo mooi en interessant hebben gemaakt! Bij deze!! Ook bedankt voor de kerstkaart. Ik vond dat zo'n leuk model kaart dat ik die meteen gebruikt heb voor de kerstkaarten voor volgend jaar! Daar ben ik maar meteen mee begonnen! Klaar is klaar. Zo, jullie zijn weer op de hoogte. Alles goed op nr 12? Hier gaat alles zijn gangetje.”
- ☒ “Beste Marianne, ik stel het zeer op prijs jullie blad te mogen ontvangen. Ik heb weliswaar het blad nog niet kunnen lezen, maar bij het doorbladeren heb ik al vastgesteld dat de onderwerpen mij bovengemiddeld interesseren. Ik zal het met veel interesse lezen. Hartelijk dank.”
- ☒ “Dank je wel voor het blad Sepatoe Roesak Marianne, Mooie verhalen, je proeft een beetje van de sfeer, spanning en moed! Succes met jullie mooie werk! Ik heb ook weer een kleine bijdrage overgemaakt. Sparen jullie ook nog Perla en DE punten? Ik heb nog klein beetje, geef dan nog even je adres? Met mij gaat het goed. Zo mijn krakkemikkigheden, dagje ouder...Steeds meer wordt mij duidelijk wat een narigheid het Indiëgebeuren is geweest en wat een enorme invloed het heeft gehad op zoveel levens. Dank voor jullie goede werk voor de mannen die er nog zijn!”
- ☒ “Hoi marianne, Bedankt voor het boekje sepatoe roesak met het verhaal van papa erin. Heel mooi. Ik ga straks verder met doornemen en lezen....erg leuk dat ik het kreeg.”
- ☒ “Hartelijk dank Marianne, wat een uitgebreid relaas en knap dat deze bejaarde heren nog zo levendig uit hun herinnering hebben kunnen putten! Ik ga er rustig voor zitten. Gaat me zeer zeker weer aan het hart dat mijn vader niet meer van dit boekwerkje kan genieten; hij zou het geweldig hebben gevonden! Respectvolle groet.
- ☒ “Dag Marianne, zeker ben ik enthousiast en wil je bedanken voor de nieuwsbrief. Bijzonder dat je door alle drukte aan me denkt.”

☒ “ Hallo Marianne, dit weekend ga ik uitgebreid zitten om jullie boek te lezen, hartelijk bedankt voor het opsturen.”

☒ “Mijn moeder heeft inderdaad vandaag het boekje Sepatoe Roesak gekregen. Met het stukje over mijn vader. Zou je mij de pdf willen sturen van het boekje?”

☒ “Je hebt het weer voor elkaar gekregen. Geweldig wat een uitgebreid boekje heb je er dit keer van weten te maken. Schitterend gewoon. Wat een ontzettend veel werk heb je daarin gestoken. Mooi samengesteld allemaal.”

☒ “Bedankt voor het boekje. Ik heb het nog niet helemaal gelezen maar wil je alvast bedanken. Daar is een hoop tijd ingestoken. Ik ben nog aan het lezen. Leuk dat ik er ook een paar keer in vermeld wordt. Dank je wel voor al je werk voor de veteranen. Ik ben bij de herdenking”.

☒ “Bedankt voor het boekje. Ben heel blij ermee. Wat een mooi eerbetoon aan mijn vader. Heel erg blij mee. Dank je wel en fijn dat we contact blijven houden. Het gaat met mij nog op en neer. We hadden zo’n sterke band samen.”

☒ “Hoi Marianne, dank voor het prachtige boekje. Echt veel aandacht aan besteed. Voor mij is de digitale versie voldoende hoor. Spaart weer druk en verzend kosten.” (als donateur ontvangt u het boekje per post).

☒ “Beste Marianne, in verband met het overlijden op 5 juni j.l. van mevr. A van Wensen-van Dam, weduwe van II-6 R.I. soldaat Gerrit van Wensen, is er een tijdperk afgesloten en is het niet meer nodig dat het blad Sepatoe Roesak verzonden wordt. Ik heb nog een eenmalig donatie overgemaakt op het bankrekeningnummer. Veel succes nog met het uitbrengen van het blad voor de Sobats en met de reünie en nazorgcommissie.”

☒ “Mijn wederhelft is 24 dec, daags voor Kerstmis, helaas overleden. Ze had al lang allerlei kwalen maar haar hart was zeer slecht en ze overleed in mijn armen terwijl we bij familie waren in Zwolle voor de Kerstviering. Ze is 96 geworden. Met vriendelijke groeten en grote waardering voor jou werk.”

☒ “We hebben het Sepatoe Boekje ontvangen, Jeetje Marianne en Joop, wat hebben jullie daar weer een werk aan gehad. Heerlijk om rustig al die verhalen te lezen. Petje af!!”

☒ “Beste Marianne, ik vond het bijzonder plezierig weer wat van je te horen. Je opbeurende reactie heeft mij goed gedaan. Hartelijk dank daarvoor. Wat mij aangaat. Het gemis blijft, doch de steun van anderen doet mij goed. Jouw belangstelling was een plezierig en ondersteunend moment. Gelukkig heb ik elke week gedurende twee uur goede huishoudelijke hulp. En particulier heb ik iemand, die voor de was zorgt. Tegen een redelijke vergoeding krijg ik mijn ontbijt 's morgens in mijn flat en het avondeten krijg ik in het restaurant beneden. Verder neem ik veel deel aan de diverse activiteiten. Zij zijn hier kort geleden gestart met koersbal. Daarbij worden we goed ondersteund omdat we dan onze rollator of rolstoel niet kunnen gebruiken. Tweemaal in de week is er een kwartier stoelgymnastiek in het restaurant. Deze wordt met liedjes uit de oude tijd vakkundig ondersteund. Verder zijn er van tijd tot muzikale optredens. Ik moet zeggen dat deze activiteiten op mij een positieve uitwerking hebben. Verder bedank ik je voor de fraaie foto's. Vooral ook van de schitterende tuin. In het verleden heb ik ook zo'n fraaie tuin gehad. Die mis ik nog steeds. Bij goed weer geniet ik van mijn redelijk goedliggend balkon.”

☒ “Hallo Marianne en Joop. Wat hebben jullie weer een berg werk verzet. Het blijft interessant al die verhalen van de sobats te lezen. Wederzijds ook alle goeds voor het nieuwe jaar en goede kerstdagen met elkaar.”

☒ “Dank u wel voor het sturen van het Sepatoe Roesak dec.2023. Hierbij heb ik ook weer de donatie gedaan, in naam van mijn vader Piet Ter Burg. Hoop dat bij u zo veel mogelijk alles oké gaat, wens u allen heerlijke feestdagen.”

☒ “Hallo Marianne. Het boekje ziet er weer mooi uit en weer mooie verhalen. Nu mijn vraag is het mogelijk dat u aan dhr Wim van Raaij kunt vragen of hij toevallig ook mijn vader heeft gekend. Mijn vader was later ook namelijk filmoperateur en bij defensie is hier heel weinig of niks te vinden. En dat ik misschien kopietjes van de kantinewagen kan krijgen via mail omdat ik veel aan modelbouw doe ik graag ook het een en ander uit de tijd van Indië wil bouwen.”

Vervolg:

Allereerst bedankt voor de informatie, maar helemaal voor het contact leggen met de dhr Wim van Raaij. Ik heb dhr Wim gebeld en ook gesproken en ik kan met hem een afspraak maken om langs te komen. Hij vertelde direct dat hij mijn vader een beetje zijdelings kende uit Semarang en ook dat mijn vaders maatje Jaap de Jonge heette, dat klopt dus allemaal. Ik probeer zo snel mogelijk bij hem langs te gaan. Ik kan zelf helaas niet rijden vanwege mijn ziekte. Maar gaat goed komen. Alsnog bedankt.”

- ☒ “Hoi Marianne, Ik lees dat er een loterij is voor de veteranen en andere betrokkenen in deze. Ik reageer zomaar om te vragen hoe het met jullie gaat.”
- ☒ “Beste Marianne en Joop, dank je wel voor het blad. Ik hoop dat het goed gaat met jullie en natuurlijk met Joop zijn gezondheid. Succes met alle werkzaamheden en alvast hele mooie dagen en een gelukkig gezellig maar vooral gezond 2024 toegewenst. Een donatie en DE-punten zit hier bij. En het gaat beter met mij. Fijn dat ik Marianne nog in Roermond heb getroffen.”
- ☒ “Beste Marianne en Joop, Bedankt voor jullie lieve berichtje, dat stellen wij zeer op prijs. Wij hebben fijne herinneringen aan jullie contact met vader Karel en hij was er zeer gelukkig mee. Volgende week is het de jaarlijkse landelijke Veteranen dag. Wij zullen dan aan jullie denken en natuurlijk aan alle Veteranen! Wij sparen ook de DE punten voor jullie. Zodra de enveloppe vol is dan sturen wij ze op.”
- ☒ “Hallo Marianne, dank U voor Uw e-mail. Helaas heb ik geen contact meer met oude vrienden van mijn man (iedereen is overleden) zo wilt U zo goed zijn om mij uit te schrijven. Ik dank U voor het werk wat U nog steeds doet voor de veteranen en wens U allen alle goeds.”
- ☒ “Hartelijk dank voor alle informatie die u stuurde. Het was weer een succesvol gebeuren dit jaar, door uw geweldige inzet. Wens u en uw familieleden gezellige dagen en een goed 2024. Ben alweer aan het sparen(voor de DE-punten).”
- ☒ “Het einde van het jaar en de enveloppe weer gevuld met punten voor je goede doel. Heel veel succes weer met de aanschaf van mooie artikelen voor de veteranen. Ik lees je verslag altijd met heel veel plezier. Beste Wensen voor 2024 en ik spaar weer door.”
- ☒ “Beste Marianne, Hartelijk dank voor het toesturen van het blad Sepatoe Roesak. Ik heb het met veel belangstelling gelezen. Wat een prachtige verhalen en mooie foto's. Ik wens je samen met je gezin hele fijne kerstdagen en een heel mooi nieuw jaar toe.”
- ☒ “Hallo Marianne, Gefeliciteerd met de nominatie voor de witte anjer prijs. Jij zou hem zeker verdienen is onze mening. Jij en Joop doen zo veel voor de veteranen en de nabestaanden jullie zijn goud waard. Het hele verhaal klopt. Ook voor pap heb je veel gedaan dit zullen wij nooit vergeten. Niets dan goede en lieve woorden van pap en mam als we het over jullie hadden. Leuke foto kreeg ik van de Veteranendag 2024. Fijn dat jullie er ook bij konden zijn.”

De oplossing van de 'zeer moeilijke rebus' in het boekje december 2023 was natuurlijk: **'Theatervoorstelling'**. Hier komen de prijswinnaars aan het woord:

Soldaat van Oranje.

Ondanks dat mijn man en ik 8 jaar geleden al eens naar de Theater Hangaar waren geweest keken we uit naar de voorstelling en gingen we 6 maart op pad naar Katwijk.

Het was een indrukwekkende voorstelling met een lach en een traan. En we werden weer eens met onze neus op de feiten gedrukt hoe afschuwelijk een oorlog is. Hoe je op je vrienden kunt rekenen (of niet) in voor en tegenspoed en hoe vriendschap en hulp uit onverwachte hoek kan komen. Wat een uniek, indrukwekkend decor en geweldige acteurs! We hebben genoten.

Dank je wel voor de tickets die we hebben gewonnen met de rebuspuzzel in december. "

Met vriendelijke groet, Cintha Swalve (veteranendochter)

Hierbij het verslagje over onze belevenis van Soldaat van Oranje.

Wat een verrassing dat ik van oom Nico (veteraan Nico de Rijk) zijn met de loterij gewonnen kaartjes kreeg om de musical "Soldaat van Oranje" te bezoeken, samen met mijn dochter. Eindelijk ging het er toch een keer van komen. Recensies en reviews gelezen op het internet, maar die schieten nog te kort voor wat je daar in de theaterhangaar op de vliegbasis Valkenburg meemaakt.

Wat een meeslepende en gedenkwaardige belevenis is deze musical. De draaischijf waar je als publiek op zit, het uitgebreide decor waar bijvoorbeeld echte motoren, echt water en een echt vliegtuig deel van uitmaken en het aangrijpende verhaal dat je meeneemt naar de tijd van toen en naar belangrijke locaties uit de Tweede wereldoorlog.

Door de cast word je al het ware het verhaal ingezogen en laat het je nadenken over die tijd en wat jezelf misschien gedaan zou hebben.

Alles bij elkaar een onvergetelijke, indrukwekkende en betekenisvolle voorstelling, die we niet hadden willen missen.

Nogmaals bedankt voor de kaartjes. We hebben het er nog steeds over, zo'n diepe indruk heeft het gemaakt.
Marijke en Kelly Lagerburg.

Loterij december 2024

Dit jaar heeft het genereuze productieteam van de musical Soldaat van Oranje weer twee keer twee kaarten beschikbaar gesteld voor de voorstelling Soldaat van Oranje.

Had u vorige keer geen prijs? En wilt u dat graag wel hebben? Iedereen, dus niet alleen de veteranen, maar ook u, heeft nu weer kans om kaarten te winnen voor de, nu vernieuwde, voorstelling Soldaat van Oranje.

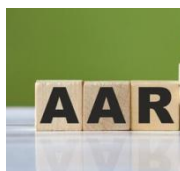
Het enige wat u moet doen hiervoor is de hieronder afgebeelde rebus oplossen! Het is weer een heeeel moeilijke!

w=t

-b

j+

b=vr

g=h

t=d

Stuur **voor 15 januari 2025** de oplossing op een kaart of briefje naar:
Secretariaat reünie- en nazorgcommissie 2-6RI, T-Brigade,
Schakelpad 12, 3192 JH Hoogvliet

Vergeet niet uw naam, adres, postcode, woonplaats en telefoonnummer te vermelden. Zodat we u kunnen bereiken indien u één van de gelukkige prijswinnaars bent. Denk er om **voldoende porto te plakken!** Wij moeten voor uw post strafporto betalen als u niet juist frankeert.

U kunt de oplossing en uw gegevens ook mailen naar:
marianne.lankhuizen@gmail.com

De winnaars worden na 15 januari 2025 **telefonisch** op de hoogte gesteld.

Albert Lieveense, 8^e esk.vechtwagens

12 december 1927 - 13 juni 2021

Albert Lieveense werd geboren op 12 december 1927 in Amsterdam. Hij overleefde zijn tienerjaren onder de Duitse bezetting. Hij diende twee jaar in Nederlands Indië.

Bij zijn terugkeer in Nederland ging hij als brandweerman werken en in 1950 trouwde hij met Annie en kregen samen drie kinderen. Hij bleef brandweerman in Amsterdam tot 1960. Toen kreeg hij de kans om te emigreren naar Amerika. Samen met zijn vrouw en de drie nog jonge kinderen, onder de 9 jaar, vestigde het gezin zich in Gardena, Californië. Geen van hen sprak Engels. Albert en Annie bleven actief in de Nederlandse gemeenschap aldaar en hebben nooit spijt gehad van het emigreren naar Amerika.

Albert zat jarenlang in het bestuur van de Hollandse voetbalclub. Hij hield van kamperen en dat heeft hij samen met zijn gezin ook in de meeste van zijn vakanties zo gedaan. Ze verhuisden naar Torrance in 1973 en toen Albert in 1989 als afbouw-timmerman met pensioen ging, verhuisden ze naar Leisure World. Ze hebben samen veel over de hele wereld gereisd. Bezochten vrienden en familie. Ze hielden ervan om terug naar Nederland te gaan en daar de familie te bezoeken. In 1990 kregen ze de smaak te pakken van het cruisen en maakten zo ook nog vele reizen over de wereld.

Albert had als liefhebberij het afstruinen van de zgn. garage sales waar hij op zoek was naar 'schatten.' In Leisure World werd hij lid van een houtbewerkingsclub, een postzegelverzamelaarvereniging en was lid van de "Touch of Dutch" club.

Hij heeft 31 jaar in Leisure World gewoond en was heel blij met de fijne buurtbewoners die hij daar had. Zijn grootste liefhebberij nadat Annie overleden was aan Alzheimer, was via Facebook contact te hebben met oude vrienden. Hij had zelfs nog contact met schoolvrienden van 85 jaar geleden.

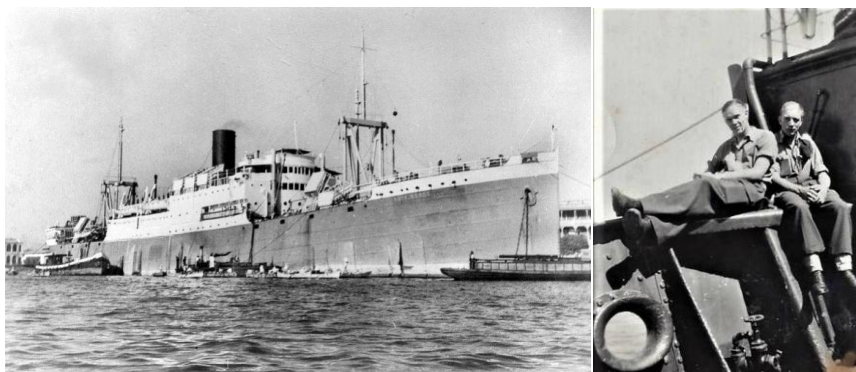
Albert overleed op 93 jarige leeftijd en laat drie kinderen, drie kleindochters en twee achterkleinzons achter. Hij is verenigd met zijn kleinzoon Brent en vrouw Annie.

De geschiedenis van de 8^e eskadron vechtwagens.

Het 8^e Eskadron vechtwagens werd in Apeldoorn opgericht op 1 januari 194. Het 8e en ook het 5e, 6e, 7e Eskadron Vechtwagens bestond deels uit dienstplichtigen en deels uit KNIL-militairen die al in Indië waren.

Een "vechtwagen" was voor de oorlog en destijds ook nog in Indië wat tegenwoordig een "tank" wordt genoemd. De eskadrons vechtwagens waren uitgerust met de Stuart, een lichte tank van Amerikaanse makelij.

De dienstplichtigen van het 8^e Eskadron vertrokken samen de eerder genoemde eskadrons op 31 maart 1948 aan boord van de "Kota Baroe" naar het voormalig Nederlands Indië om het 1e t/m 4e Esk. Vew. af te lossen en kwam op 5 mei 1948 aan in Batavia.

a.b. Kota Baroe A.Lievense (l.)

Na aankomst in Batavia werd het eskadron gelegerd in kamp "Makassar". De chauffeurs gingen door naar Bandung en kregen daar een verdere rijopleiding. Op 8 mei scheepten de overigen zich weer in met bestemming Soerabaja. Direct na aankomst werd het eskadron naar de eindbestemming gebracht. Hier kon het eskadron langzaam aan wennen aan de tropen en werd de tijd benut om te trainen in de nieuwe taak.

Op 8 juni 1948 nam het eskadron het materiaal over van het 4^e Eskadron Vechtwagens. Nadat de chauffeurs zich op 26 juni in Porrong hadden gemeld, was het eskadron weer compleet. Tot aan de 2^e politionele actie had het eskadron een betrekkelijk rustige tijd, ondanks de vele patrouilles die gedaan werden.

Tijdens de tweede politionele actie, op 19 december 1948, was het eskadron verdeeld in drie groepen.

Tijdens de opleiding. foto's: Albert Lievense.

Het 1^e peloton trok met de 4^e Infanterie Brigade vanuit Malang naar Kederi. Tijdens deze opmars was de tegenstand zeer gering. Wel hadden ze veel hinder van vernielde bruggen zoals bij Soemberpoetjong, Wlingli en Kederi die voor vertragingen zorgden. Bij Kederi lukte het de tanks om door de kali de overkant te bereiken maar de commandant vond het niet verantwoord om zonder infanterie Kederi binnen te trekken. De volgende dag pas, 25 december, kon de stad worden bezet.

De komende dagen werd het 1^e peloton rond Kederi ingezet bij acties en voor de bewaking van een brug op het traject Kederi Kertosono. Op 1 januari 1949 keerde het 1^e peloton terug naar Porrong.

Het 2^e peloton, ingedeeld bij de colonne "Buizerd" van de Mariniersbrigade, nam deel aan de landing bij Glondong. Na de landing trok de colonne op naar Babat. Voorlopig bleef het 2^e peloton in Babat tot de weg naar Ploso weer begaanbaar was. Op 26 december vertrok het 2^e peloton naar Ploso en werd ingezet voor het beveiligen van de konvooien. Op 31 december werd het peloton verplaatst naar Kertosono ter beveiliging van de konvooien naar Ngandjoek en Djombang. Na een korte tussenstop de Djombang keerde het 2^e peloton op 7 januari 1949 terug naar Porrong.

Het 3^e peloton bleef achter te Porrong ter beveiliging van de konvooiwegen maar nam ook deel aan acties/patrouilles bij Trawas, Ngoro en Pandankan.

Foto's : Albert Lievense

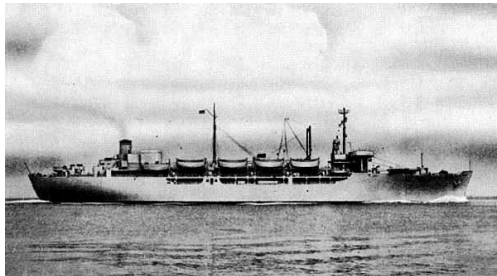
Na de 2^e politionele actie diende het eskadron als divisiereserve en werd ingezet daar waar nodig werd geacht. Met of zonder tanks, als cavalerist dan wel als infanterist. Zo werden de mannen van het eskadron o.a. ingezet bij Djember, Soemberpoetjong, Ponorogo, Madioen en ook Malang.

Op 7 mei was een 'infanterie' groep van het eskadron gelegerd in Madioen voor deelname aan de actie 'Caro', de bezetting van Kedoengallar (7 tot 14 mei).

De mannen van 8 Esk.Vew. vormden de stootgroep van de colonne "Groen" waarbij o.a. eenheden van 2-15 RI, 421 BI, 422 BI, 6 Genie Veld Cie en 1-12 RVA waren ingedeeld.

Tot aan het 'cease fire' in augustus 1949 was het eskadron actief op Oost Java.

Op 11 april 1950 werden de KNIL-militairen uit het eskadron gelicht en overplaatst naar Soerabaja. Twee weken later, op 25 april, werd het eskadron overgebracht naar Batavia in afwachting van hun repatriëring.

Op 9 mei 1950 vertrok het eskadron, samen met 5e, 6^e en 7e Esk. Vew. vanuit Tandjong Priok, aan boord van "General Hersey" naar Nederland waar het op 1 juni 1950 in Amsterdam aan kwam. Het 8^e Eskadron Vew liet 8 man achter in het voormalig Nederlands Indië waarvan 1 persoon als vermist was opgegeven.

Frans Tebak, Nederlands voetballer en international was eveneens ingedeeld bij het 8e Eskadron Vechtwagens. Hij was in het seizoen 1947/48 een vaste kracht in het elftal EVV. Op 31 maart 1948, twee dagen na het einde van de competitie, vertrok hij als dienstplichtig militair naar Nederlands-Indië. Door zijn dienstitijd van ruim twee jaar miste hij ook het gehele seizoen 1949/50.

Jan van der Vegt, 5-5 RI

Lieve man, vader, schoonvader, opa en overgrootvader

18 juli 1927 - 22 oktober 2022

Drager van het ereteken voor orde en vrede 1948-1949

Drager van de eremedaillon in zilver,

Verbonden aan de Orde van Oranje Nassau

Geboren in Harderwijk. Als oudste zoon in een kruideniersgezin. Na de tweede wereldoorlog werd hij opgeroepen als dienstplichtig soldaat op Java. Een moeilijke tijd waarin Jan veranderde. Dat was ook de grondslag van zijn vrijzinnigheid. Jan sprak nooit veel over zijn tijd in Indië. Schreef er wel over. Hij werkte als systeembeheerder bij Signaal. De ontwikkeling van computers was zijn levenswerk. Evenals het bouwen van 10 orgels.

Op vrijdag 28 oktober 2022 is er een dankdienst gehouden voor Jan van der Vegt en na de dienst is hij overgebracht naar het crematorium in Borne.

Reconstructie van jeep van 5-RS in hinderlaag, waarbij 6 doden vielen.
Muntlan 23-12-1948 door Jan van der Vegt van 5-5-RI

“Tijdens de 2^e Politionele actie ben ik samen met 4 sobats van 5-RS maar ternauwernood aan de dood ontsnapt in de buurt van Muntilan. Een jeep, die vlak na ons kwam, werd beschoten, waarbij er 6 jongens omkwamen.

Als jeepchauffeur van Lt. van Donselaar, de commandant van de Ondersteunings-compagnie van 5-5-RI was ik op de avond van de 20^e december 1948 uit Salatiga vertrokken en waren we in de nacht over de demarcatielijn gekomen. 5-5-RI had als taak om met de hoofdmacht over de weg naar Jogja te gaan. Pas nadat eerst een aantal bruggen door de genie waren gerepareerd konden we in de morgen van de 21^e verder trekken en bereikten we via Klaten rond het middaguur Jogja, waar we die nacht bleven.

De volgende morgen moest 5-5-RI verder met als bestemming Temangung via Magelang. Al spoedig bleek, dat slechts met jeeps en carriers een aantal versperringen kon worden genomen. Hier en daar gingen we over de spoorbaan, die zoals op veel plaatsen in Indië pal naast de weg liep, en hobbelden we over de bielzen erg ongemakkelijk verder. Dat was echter teveel voor de overige wagens en dezen moesten toen terug naar Jogja. Bij het gehucht Tempel in de buurt van Salam was de wegbrug compleet weggevaagd, maar de spoorbrug, die op dat punt op ongeveer 50 meter ernaast lag, was nog geheel intact. Er stond een goederenwagon en de pioniers van 5-5 onder leiding van hun commandant, Lt. Assman bliezen de zijanten eraf, waardoor er een platte wagon overbleef en tevens maakten zij een op- en afrit aan weerszijden van de kali.

Zo konden we stuk voor stuk met de voertuigen op die wagon aan de overkant komen met mankrachtaandrijving. Dat alles nam veel tijd in beslag en daardoor konden we pas laat in de avond verder rijden en kwamen pal voor Muntilan opnieuw voor een kapotte brug. Het was intussen gaan regenen en omdat het reeds 22.00 uur was werd besloten bivak te maken in de kamponghuizen langs de weg en daar lagen we op de lemen vloer in onze natte kleren beslist ongelukkig te wezen. De volgende morgen (23-12) werd deze brug geschikt gemaakt om te passeren. Het brugdek hing schuin naar beneden boven de kali.

De afstand tussen Tempel en Muntilan is zo'n 8 à 10 km. Voorbij Muntilan was er op de weg naar Magelang een brug zodanig verwoest, dat er beslist geen voertuig over kon. De spoorbrug ernaast kon slechts op handen en voeten worden genomen en op die manier wist de infanterie via Magelang het plaatsje Temangung te bereiken. Intussen bleven wij met de jeeps en carriers in Muntilan steken.

In dit stadje waren reeds aanwezig de mannen van de 3e compagnie van het bataljon 5-RS. Zij kregen op die 23e opdracht om naar Jogja terug te keren en ze hadden er één jeep met aanhanger, gereden door korporaal-chauffeur Visscher, die aan het pendelen was om ze van Muntilan naar Tempel te brengen tot bij die spoorbrug, waarover ze dan lopend naar de andere zijde moesten om verder naar Jogja te worden gebracht. Dan zaten er steeds 14 man in die combinatie van jeep met aanhanger. Omdat de middag al vorderde gaf mijn baas, Lt. van Donselaar, mij opdracht om ook een rit naar Tempel te maken en een aantal 5-RS-ers weg te brengen, omdat Visscher anders nooit voor donker klaar zou zijn. Ik kreeg 4 man mee en dat waren dus, naar ik nu weet: Kees Otto, Jan van Duren, Chris van Arnhem en Theo van der Logt.

Toen we wegreden ontmoetten we vlak buiten Muntilan de andere jeep en naast korporaal Visscher zat een brenschutter met zijn bren op de motorkap met neergeklapte voorruit. We spraken af, dat ik bij Tempel op hem zou wachten tot hij daar was met de laatsten. Dan hoefde ik niet alleen terug te rijden naar Muntilan, want de schemering begon al en in de tropen is het heel snel donker. Verder rijdend, kreeg ik een zeer 'unheimisch' gevoel over me en heb toen vol gas gegeven, waarbij het door de zig-zag versperringen soms bijna op 2 wielen ging. Ik reed alsof de dood me op de hielen zat, wat achteraf letterlijk het geval is gebleken. Aangekomen bij die spoorbrug hebben we met z'n vijven gewacht op de anderen en was het inmiddels donker geworden.

Na enige tijd hoorden we uit hun richting hevig mitrailleurvuur, vergezeld van doffe knallen, naar later bleek van handgranaten. We zijn toen over de brug gegaan naar de post, die daar was, en hebben dit gemeld aan de commandant ter plaatse, Lt. de Vries. Op zijn initiatief zijn we met mijn jeep met hem en een aantal makkers van 5-RS een eindje de weg naar Muntilan opgereden met gedoofde lichten, maar de Vries achtte het te gevaarlijk om met die paar man verder te gaan en hij vuurde een paar lichtkogels af met een 2 inch mortier. Toen daar geen reactie op kwam zijn we teruggekeerd naar de post bij de brug. Daar was geen radioverbinding te krijgen met de overige eenheden en moesten we noodgedwongen de volgende dag afwachten en heb ik er geslapen, zo goed en kwaad als het ging. Intussen had men in Muntilan ontdekt, dat er iets goed mis was, want de jeep kwam niet terug en werd er alarm geslagen. Eerst werd overwogen om een motor-ordannans op verkenning te sturen.

Dat werd te link en vervolgens werd er een jeep van 5-5-RI op uit gestuurd. Zij zagen de ravage van de jeep met aanhanger en zijn pijlsnel teruggekeerd naar Muntilan om meer hulp te halen. Vervolgens zijn er nog tenminste 3 jeeps met o.a. brenschutters naar toe gereden, gevolgd door een aantal brencarriers, ook van 5-5-RI. Pas toen durfden de overlevenden te voorschijn te komen, want ze hoorden onze jongens Twents spreken en beseften, dat zulks niet door de TNI zou kunnen worden gedaan. Ter verduidelijking kan worden vermeld, dat 5-5-RI een bataljon was met voornamelijk Twentenaren en Achterhoekers, die onderling dialect spraken.

De overlevenden vertelden, wat er gebeurd was. Een eindje buiten Muntilan waren ze plotseling beschoten door een kruisvuur uit 2 zware mitrailleurs, waarbij chauffeur Visscher op slag dood was, waardoor de jeep van de weg raakte, terwijl er tevens meerdere doden en gewonden waren. Ze hadden zich nog verweerd met o.a. handgranaten, waardoor ze in ieder geval 1 mitrailleur buiten bedrijf wisten te stellen. Toen ze door naar schatting zo'n 100 TNI-ers werden bestormd zijn ze terzijde van de weg via de sawah in een diepe sloot of kleine kali gedoken en hielden zich daar schuil. De TNI riep hen in het Nederlands toe om te voorschijn te komen en ze waren met zaklantaarns naar hen op zoek. Telkens als de lantaarns hun richting uit schenen doken ze weer onder water, waardoor ze niet gevonden werden. Er waren 6 makkers gesneuveld en 6 gewonden.

Toen de versterking uit Muntilan er aan kwam trok de TNI zich terug en vertrouwden de jongens het te reageren op de dialect sprekende sobats. Bij het schijnsel van de koplampen van de heen en weer manoeuvrerende jeeps zijn ze toen geholpen om uit de sawah te komen. Eén van de chauffeurs weet nog, dat het een hele klus was om bij 2 gewonden de handgranaten, die ze met uitgetrokken veiligheidspen in hun hand geklemd hielden, weer op veilig te krijgen.

De 6 gewonden en 2 overlevenden zijn vervolgens naar Muntilan gebracht met de jeeps. Eén van de chauffeurs vervoerde een gewonde, die door de hand en / of pols was geschoten. Een inmiddels opgeroepen Chinese dokter wilde die hand amputeren, maar dat weigerde hij gelukkig en later is het na behandeling in Semarang nog aardig goed gekomen.

Intussen werden de gesneuvelden opgezocht bij het licht van een schijnwerper, die één van de carrierchauffeurs op zijn voertuig had gemonteerd. Daarbij hield er één carrier, bewapend met een Vicker-mitrailleur, de wacht. Eén van de carrierchauffeurs vertelde later dat hij wist hoe zwaar het was om de gesneuvelden in die carriers te krijgen, want ze moesten vrij hoog worden opgetild en dat valt voor een (dood) gewicht van zo'n 70 kg niet mee. Vervolgens zijn ze naar een huis in Muntilan gebracht. Eén van de carrierchauffeurs werd er daarna op uitgestuurd met zijn voertuig om een inlandse dokter (tuan obat) uit de kampong te halen."

Ik weet me niets meer te herinneren over hoe ik die dag ben teruggegaan, maar het meest waarschijnlijke is, dat ik met die carriers meegereden ben naar Muntilan. Kerst 1948 werd door deze gebeurtenis wel de meest trieste in mijn herinnering, omdat die overschaduwd werd door wat er zich had afgespeeld. Luitenant van Donselaar las voor een aantal van ons het kerstevangelie uit Lucas 2 en dat was het enige, dat ons daar bij bepaalde. We moesten veel wachtkloppen en maakten boobytraps van handgranaten in een blikje bij de doorgangen achter de huizen, waar we lagen, want we zaten in een vijandelijk gebied met niet al te veel mensen.

Jan van der Vegt, 5-5RI

Johannes Jan Hendrikus van Dijk, 5-5 RI

lieve vader, schoonvader en opa
12 januari 1927 - 18 april 2023

De nestor van de familie, de sterke eik, kan dit voorjaar niet nog een keer tot bloei komen. In volle vrede is Jan na een avontuurlijk en ondernemend leven overleden. De afscheidsdienst vond plaats op 2 april in de Crematoria Twente aula De putter te Usselo.

“Wij werden als 20 jarige dienstplichtigen met meerderheid van stemmen in de tweede kamer, uitgezonden naar Ned.Oost Indië voor: “Orde en Vrede”. De politiek voelde zich verantwoordelijk, om na drie eeuwen koloniaal bewind, de zelfstandigheid aan het in chaos verkerende Ned.Oost Indië ordelijk over te dragen. Zoals was uitgesproken door Koningin Wilhelmina in de 7 December rede van 1942 te Londen.

5-5-RI was een streekbataljon, waarvan het merendeel afkomstig uit Overijssel en de Achterhoek. Vanuit Rotterdam vertrokken we in 1947 met de Zuiderkruis naar Ned.Oost Indië. Na een maand debarkeerden we in Semarang.

Na een korte rimboetraining werden we op de voorposten ingezet. Daar was het dag en nacht patrouilles lopen van twaalf uur of langer. Vooral overdag als de zon loodrecht boven je stond, was het bloedheet. Desondanks konden we voor de bevolking nog wel iets betekenen, we hielpen daar waar het mogelijk was. De waardering hiervoor toonden ze door ons uit te nodigen voor een slamatan, of een besnijdenis feest. Ondertussen ging de dienst met de daarbij komende vijandelijke schermutselingen gewoon door. Dat leidde er toe dat we de Sultanaten Solo en Djokja binnen trokken.

Ons bataljon kreeg opdracht de verbinding met de bij Djocja gelande para`s tot stand te brengen. Dit klaarden we in een snelle actie.

Met een sectie zware mitrailleurs en mortieren moesten we de konvooiën beschermen. Dit ter bevoorrading van de om Djocja heen liggende voorposten en zorgen dat de gewonden snel in het hospitaal kwamen en de droeve plicht de gesneuvelden af te voeren. De voorposten, eveneens de uitgerukte patrouilles, hadden het met dag en nacht aanvallen zwaar te verduren.”

"Ondanks dat de wegen ondermijnd waren en we van uit hinderlagen aangevallen werden, mocht het konvooi nooit onverricht zake terug keren.

Op 22 Mei, 1ste Pinksterdag, liep het konvooi op weg naar het Duizendgebergte in de door de tegenstander TNI kapitein Suprato gelegde hinderlaag. De open pantserwagen met daarin kapitein Roerink en acht manschappen reed op een of meer trekbommen. In het daarop volgende vuurgevecht en nadat de infanterie de kampong bestormde en vijand verdreven had, ontwaarden we een niet te beschrijven inferno. Eveneens was de chauffeur van mortiercariër dodelijk getroffen.

Momenteel zou zo'n voorval dagen lang het nieuws beheersen. Uit de archieven van de dagbladen bleek mij, dat er geen of heel summier aandacht aan besteed was. Journalisten zag je bij ons niet. Voor het moreel ging onze brigade kolonel Van Langen, een dag later zelf mee. Hij wandelde met zijn karabijn, op de fatale plaats honderden meters alleen vooruit. Hoewel de kolonel ook zijn waardering kon laten blijken, hadden wij ook mee gemaakt, dat hij ter plaatse degradeerde en sterren en strepen verwijderde.

Nu zorgde de niet na te vertellen soldatenhumor er altijd wel voor dat ook onder de meest moeilijke omstandigheden het moreel hoog bleef. Onder internationale druk werd Nederland gedwongen om Djokja over te dragen aan de republiek. Onze opperbevelhebber generaal Spoor kwam voor de overdracht voor de laatste inspectie. Hij wist maar al te goed dat we een zware tijd achter de rug hadden en besepte met ons dat dit alles voor niets was geweest. Hij bedankte voor onze grote inzet en sprak de legendarische woorden: "Mannen ondanks alles, zien jullie eruit dat je nog wel veertien dagen mee kunt".

Onder het oog van de wereldpers verlieten wij gedisciplineerd Djocja. De laatste waar we mee spraken was een onderwijzer. Volgens hem hadden ze de Nederlanders nog jaren nodig, maar niet onder jullie maar naast jullie. De geschiedenis heeft hem hier in gelijk gegeven.

In het aangrenzende gebied Klaten en Solo, werden we weer ingezet en vielen er weer gewonden en gesneuvelden te betreuren.

Onder politieke druk en boycot van bijna de hele wereld werd er een akkoord met de Republiek Indonesië gesloten.

Onze bataljonscom. majoor Vaessens, een op en top militair, nam afscheid. Daarbij merkte hij op: "Al waren jullie dan geen echte militairen, gebleken is dat jullie goede soldaten zijn". Op onze vraag: "majoor waar heb je dan al die jaren met ons het meest aan gehad?" "Het laatste mannen", en met een brede grijns baande hij weg.

Met de Ms.Nelly kwamen we op 1 Mei 1950 aan in Rotterdam. Vanwege demonstranten met borden waar geen complimenten voor ons opstonden, mochten we de haven niet in. 2 Mei meerden we af, met op de kade juichende familie en vrienden."

"Na enige weken verlof werd er gezegd: en nu weer aan het werk. Jullie hebben al een paar jaar vakantie gehad. Voor velen was hun oude baan vervallen of hadden de school niet af kunnen maken. Zoals vele Indiëveteranen werden we in Hengelo te werk gesteld bij een grote metaal fabriek. In tegenstelling tot ons, kregen de uit de gevangenis komende SS`ers, een door de overheid betaalde opleiding. Mijn studie aan de Avondhandelsschool heb ik zelf betaald. Met een aanbevelingsbrief van Prins Bernhard heb ik een eigen bedrijf opgestart. Begrip voor ons Indiëveteranen was er niet, laat staan waardering.

Door dat er met je dienstvrienden in die tropenjaren een hechte band was ontstaan, kon je daar ten alle tijden op terugvallen.

In 1989, met vakantie in Djokja, kregen we een uitnodiging van de directeur van het pas geopende museum, om het als eerste veteranen te bezoeken. De directeur, een kolonel en oud tegenstander van ons, had nadien op de KMA te Breda gestudeerd. Het was een vriendelijke man en stond er op, om ons persoonlijk rond te leiden. Uiteraard wel van hun kant belicht, zag je veel terug van de geschiedenis van de jaren 1948 en 1949 van ons bataljon. Eveneens van het bataljon stoottroepen dat gelijktijdig bij Djokja gelegerd was. Staande voor een indrukwekkende marmeren muur, met daarop de namen van hun gesneuvelden, sprak hij: "Zo hebben jullie je Ereveld en zijn ze samen een deel van de geschiedenis geworden". Een gedeelte van de intellectuele republikeinen was toentertijd voor een vreedzame overdracht. De door de Japanners opgeleide en bewapende pemoeda`s hadden een andere mening. Die was: "Vrijheid krijg je niet, die bevecht je".

Van ons bataljon van ruim zeshonderd man, raakten er meer dan honderd gewond. Zevenendertig hebben er het leven gelaten. Waar onder drie officieren, daarvan mag gezegd worden dat ze in de strijd voorop gingen. De ouders hebben tot hun verdriet nooit de kans gekregen het graf van hun zoon te bezoeken. Anders dan toen, krijgen de gesneuvelden uit Afghanistan hun wel verdiende eer en aandacht. Wij kregen een trap na. Dit wordt nog steeds met pijn en verbittering door de nabestaanden ervaren. Ook hun dierbaren lieten het leven voor het vaderland. Wij waren dienstplichtigen die voor 1 gulden per dag in een jarenlange ongewilde guerrillaoorlog hun plicht deden. In een strijd zonder scrupules. Duizenden km. van huis, met nauwelijks of geen contact met het thuisfront en velen op een afgelegen post een eenzame dood vonden. Bij de jaarlijkse herdenking op 15 Augustus in het Blijdensteinpark te Enschede gaan de gedachten van Indiëveteranen naar Indonesië. Naar de lange rijen witte kruisen, met daarop duizenden namen en leeftijden 20- 21 -22- 23- jaar. En met hun is de waarheid en werkelijkheid het graf in gegaan over de laatste episode van drie eeuwen Ned.Oost Indië."

door: Jan van Dijk

Karel Adriaan Vleesch Dubois, 4-8 RI

Vader en schoonvader,

23 juni 1926 - 3 november 2023

Is my future all in the past?
Just tell me straight.

“Hoi Sobat Marianne, Leuk ons embleem van het rijstvogeltje bij jouw mail. Het embleem het rijstvogeltje, de Glatik, dat is gekomen bij 4-8-RI omdat wij midden in de rijstvelden lagen in Goedung Gede van het Krawangse. Kerstnacht gewond geraakt met vaandrig Moolenaar. Truck met veel kogelgaten in cabine. Werd opgenomen Militair Hospitaal 1, niet terug naar 4-8-RI. Terug in Hospitaal 1. WPL commandant geworden in garage. Na 1 jaar opgeroepen naar Bandoeng H-K-A-G (Hoofd Kwartier Adjutant Generaal) weer met vaandrig Moolenaar. Kwam weer in werkplaats. Geen baas meer, wel veel vrijheid. Vertrokken uit Bandoeng tijdens coup Westerling naar Batavia en ingescheept op ss Pasteur. Februari aangekomen in geboortestad Amsterdam. Twee maanden later naar Kralingseveer. Albatros. Werd voorman Automonteur. Na 20 jaar fabriek gesloten overgeplaatst naar fabriek Pernis als Technisch Assistent, Afd. Expeditie. REME betekent Royal Electircal Mechanical Engeniers. Mijn rang Korporaal. Nooit hoger gekomen, goede monteur, geen discipline. dus verder nooit bevordert. Ik heb veel respect voor jou vader wat hij gedaan heeft tijdens de oorlog en toen in Indië. Hou me van alles op de hoogte en op de verzendlijst en wil alles weten van jullie. Tijgerwelpje, de hartelijke groeten Sobat Karel.”

In ons blad Sepatoe Roesak van december 2023 stond een veel uitgebreider maar niet afgemaakt verhaal vertelt door sobat Karel zelf.

De crematieplechtigheid werd gehouden op 14 november 2023 te Capelle aan den IJssel in de aula van crematorium Schollevaar.

De kaart vermeld dat na de plechtigheid een informeel samenzijn was met koffie, thee en een appelflap of een pikketanussie.

Kort na het overlijden van sobat Karel kregen we weer triest bericht van zoon Martin en zijn vrouw Hannie.

“Beste Marianne en Joop, Woorden schieten ons te kort, Hannie haar vader is j.l woensdag 29 november ook komen te overlijden, als verdoofd zijn we, ongelofelijk dat we nu onze beide vaders van 97 jaar in een maand kwijt zijn geraakt, ongelofelijk, verdrietig. We moeten ook dit weer door zien te komen, het valt niet mee. Wij willen jullie nog laten weten dat we het gedicht, door een veteraan voor een veteraan, tijdens de uitvaartdienst van vader Karel is voorgedragen. Het was heel bijzonder voor ons. Nog dank daarvoor.

Het decembern timer greep ons erg aan. We hebben een fantastische vader en lieve schoonvader verloren met zijn bijzondere verhalen en wijze woorden. Jammer dat hij zijn gehele verhaal niet aan jullie kon vertellen. Het deed wel wat met hem. Hij werd behoorlijk emotioneel daaronder. Wij stelden hem gerust, je hebt het goed gedaan zo, het is goed hoor Pa. We zijn trots op jou! Dat stukje van het eerste kennismaking mailtje vinden wij ook een goed idee om dat in memorium te plaatsen in het boekje, alvast dank daarvoor. Wij hebben een verzoek, wij willen graag bij jullie even langs komen, dit was o.a. mijn vaders wens, om iets te overhandigen.

Het bezoek heeft kort daarna plaatsgevonden. Tijdens dit bezoek, uiteraard gezellig met een kopje koffie en wat lekkers erbij, overhandigde zoon Martin in naam van sobat Karel het boek 4-8RI van Amersfoort naar Batavia. Een emotioneel moment.

Op het voorblad van dit herinneringsboek staat het volgende:

“Zaterdag, 28 oktober 2023.

Marianne en Joop,

Ik heb jullie leren kennen via het Algemeen Dagblad met de vraag om “DE-punten voor de veteranen. Ik heb contact gezocht met de vraag, welke veteranen? Toen is er een band ontstaan tussen ons. Het ging over Hoogvliet, Shell, poort 5 en de Albatros.

Jullie inzet voor de veteranen heb ik bewonderd, vandaar mijn dank met dit boek over mijn bataljon, Sobat Karel.”

Karel Vleesch Dubois: “ Zelf heb ik nooit gevraagd aan de soldaat en officier die hoe zij het beleefd hadden toen we kerstnacht 1947 werden beschoten en gewond raakten. Ikzelf zat achter het stuur van de truck met een officier naast mij en een soldaat in het bakkie. Tijdens de reünies nooit over gesproken. Nu vind ik dit gek en spijtig. Maar gelukkig zijn we goed terechtgekomen. Eens een veteraan, altijd een veteraan!”

Cees Breur, 2-2 RVA

vader, schoonvader, opa en superopa
16 oktober 1925 - 12 november 2023

"Hoe lang nog..."

De crematieplechtigheid heeft in besloten kring plaatsgevonden.

Kees Breur, geboren en getogen Rotterdammer. Hij maakte het bombardement van Rotterdam mee. Zat in Oldenzaal ondergedoken vanwege de Arbeitsdienst. Werd met de grote razzia in Rotterdam opgepakt. Via het strafkamp in Amersfoort per trein naar Essen Duitsland getransporteerd. Werkte daar als houtbewerker en later in Rees, waar hij loopgraven moest bouwen. Samen met een medegevangene wist hij te ontsnappen. Kwam na 2 dagen bij een keuterboertje terecht in Varseveld tot de bevrijders kwamen.

"In mei 1946 kwam ik op in de Simon Stevinkazerne in Ede Wageningen. Die was van de cavalerie. Daar waren allemaal paardenstallen. Wij werden met de C en D batterij overgeplaatst naar de Elias Beeckmankazerne. Ik kreeg een militaire training van 4 weken. Exerctie, leren marcheren. Daarna werd ik tot chauffeur opgeleid. Dat was rijden, rijden, rijden en later met een stuk geschut nog achter je kont.

Oktober 1946 zaten we al op de boot, de Bloemfontein, naar Indië. Een slechte boot. We zaten met 2000 man aan boord. Toen we begin november in Indië aankwamen, werden we van Tandjong Priok ineens door naar Buitenzorg gebracht. Ze moesten nog alles voor de batterijen in orde maken. Ik zat bij de C-batterij. Die moest vier stukken hebben. We hebben daar lopen roven in de dump in Tanjong Priok! Roven! Maar binnen no-time hadden wij alles compleet!

In januari was er een buitenpost naar Tjipitjoen die werd aangevallen door extremisten. Daar hebben wij met Inf. I KNIL in stelling gestaan. Ik heb er nog foto's van. In maart of mei werden wij overgeplaatst naar de T-brigade". Marianne vraagt wat die stukken inhielden. "25 pounds!" Kees staat op en kom met een stapeltje boeken terug waaronder het fotogedenkboekje 2-2RVA.

Kees bladert door het boekje en geeft steeds toelichting bij de foto's.
"Kijk hier staat zo'n stuk! Dat geschut woog 2 ton."

"Kijk, hier heb je ook weer een opstelling. Dat is een richter. En dat is Chris. Dat was mijn boezemkameraad. Zag je hem, zag je mij. Kijk, hier de stukcommandant en Majoor Brill! Oh en hier staat kolonel van Langen nog. Die van de T-brigade. En hier het zwembad in Kopeng. De Koffiepot. Dit is een suikerfabriek en daar zaten we met 2 stukken geschut. We hadden daar twee of drie villaatjes waar we in sliepen, meer hadden we niet. En dat was onze kok. Jan Zorgdrager. Hij was een oorlogsvrijwilliger. Hier weer Djokja. Wij kwamen in Djokja aan, want we hadden opdracht gekregen bij de 2^e actie om uit Salatiga vandaan zo snel mogelijk naar Djokja te komen. Bij Djokja waren de parachutisten geland. Ze hadden eerst geprobeerd om ons met die stukken in een Dakota te krijgen. Maar dat lukte van zijn levensdagen niet. Met de opdracht er zo snel mogelijk naar toe, hebben we de eerste dag het tot Solo gehaald. Daar hebben we met 8 RVA gestaan. De andere dag zijn we in Djokja gekomen. Toen we bij het sultanaat van Djokja aankwamen, reed de kapitein voorop en ik was de eerste van het stuk van de batterij, ik volgde hem.

We zijn eerst van Buitenzorg naar Semarang gegaan. Toen met de eerste de beste actie zijn we in stelling gekomen en zijn we richting Demak gegaan. De tweede dag zijn we richting Salatiga gegaan en Ambarawa. In Ambarawa kwamen wij met geloof ik 1-13RI, in dat kamp zaten nog Hollandse vrouwen. Die zijn daar toen bevrijd. Die vrouwen werden bewaakt door Japanners. De pemuda's, die jonge kolereapen, die sloopten alles. Chinezen werden afgemaakt. Indo's werden afgemaakt. Wij hebben daar een paar posten achtergelaten."

Wij zijn naar Salatiga verder gegaan en daar zijn we gebleven. We zijn ook nog een keertje naar Pekolongan geweest. Daar hebben we ook verscheidene acties gehad.

"Ik heb alle twee de politionele acties meegemaakt. Of ik angst had? Ik weet het niet. Moet je luisteren, dat onderdeel van ons dat zat altijd in die grote plaatsen. Wij zaten niet op buitenposten of zo. Altijd in de grote plaatsen zoals Semarang, Ambarawa en zo. Wij stonden alleen maar op standby. Dat als er een infanteriepost was die niet verder kon, omdat ze te veel vuur kregen, dan konden wij er naar toe en ondersteuning geven.

Foto: nationaal Archief

De enige angst die ik heb gehad, ik liep op een landmijn. Ik weet eigenlijk niet eens of daar angst was. Het was niet eens tijdens een opmars of actie. Ik was 's morgens vanaf onze post aan de suikerfabriek Tjebongan naar de andere suikerfabriek te rijden om foerage en water te halen. Ze wisten dat wij dat iedere dag deden. 's Morgens en 's avonds. Heen en weer! We reden tussen twee muurtjes van Sawah's door. De ene Sawah lag hoger dan de andere. Daar hadden ze een of andere uitstalling van modder of iets dergelijks. En er stond een boomstammetje in de grond. Het was net zo breed dat je er doorheen kon rijden. En dat ging altijd goed. Alleen die ochtend lag daar op dat stukkie een grote kei. Dus ik moest nu om dat boomstammetje heen. En daar ging het mis. Klaas, die met nog twee als beveiliging met me mee waren, kreeg de volle laag. Die heb ik toen opgetild en in de wagen gelegd. Ik zat helemaal onder het bloed. Toen ben ik teruggereden met die wagen want dat ging nog. We zijn gekeerd zover mogelijk en toen heeft de brenschutter me constant dekkingvuur gegeven. Nadat ik op Tjebongan aan kwam barstte de bom. Ik had het niet meer. Ik heb daar liggen janken!"

“Sjaak kwam en die nam me mee naar de kali want ik moest me eigen verschonen. De kali was ijskoud water en toen ben ik weer een beetje tot mijn positieven gekomen. Klaas Schilder kwam uit Volendam. Hij sneuvelde januari 1949. Daar heb ik nog nooit over gesproken.

Gesneuvelde Klaas Schilder. foto's: Wikipedia

Begin jaren 70 werd ik overspannen Ze konden er niet achterkomen wat er aan de hand was. Na vele gesprekken en onderzoeken kwam een psychiater na een gesprek met mijn vrouw er achter wat er met mij aan de hand was. “Je bent in Indië geweest en daar is wat gebeurd.”

“Achteraf blijkt dat enorm veel jongens, die wat meegemaakt hebben, na 20 of 25 jaar alsnog er last van krijgen. Nu merk je het met die jongens die nou uitgezonden worden, ze hebben allemaal iets wat ze meegemaakt hebben.

Maar ik ga weer even verder met het verhaal want een week na het ongeval werd er weer een patrouille uitgezonden en die zijn ook in een hinderlaag gelopen. Daar waren er ook 4 of 5 gesneuvelden en toen is Dobbenberg gesneuveld. Die jongen kwam nog lopend terug. Die is hier in zijn borst geschoten”, wijst sobat Kees aan, “en de kogel is in zijn bilspleet er weer uitgekomen. Dus die jongen is leeggebloed. Met twee wagens hebben we hem naar Djokja gebracht. Dat waren de enigste dingen waarbij wij ellende hebben gehad. Later zijn wij vertrokken naar Poerwardjo. Daar hebben we een paar weken gezeten. Mijn laatste instructie in Indië die ik gereden heb was in Poerawedjo.

In Poerwardjo hebben we ons materiaal ingeleverd en werden we op 20 september overgebracht naar Semarang. Naar de Jatingaleh en daar hebben we de laatste drie, vier weken gezeten. Daarvandaan zijn we op 3 november 1949 met de trein naar Batavia gegaan. Wachten in een kamp op een boot naar Nederland.

Wat ook zo leuk was, winterkleding passen. Nou, daar liep je te passen in je pendekkie. Ik kreeg van die foerier een mooie winterjas joh! Geweldig! Passen. Ik zei: Jezus joh, das een mooie! Die hou ik. Toen kwamen we hier in Rotterdam aan en had ik dus een trui aan, overhemd, battledress en toen paste die jas natuurlijk niet meer!

We kregen 6 weken verlof en vrij vervoer. Ik dacht ik moet een baantje. Zonder werk dat wordt niks. Ik kwam dus op het arbeidsbureau. Ik zei: Ik kom na drie en half jaar uit Indië terug. Heb je een baantje? Hij vroeg, wat heb je gedaan? Ik zeg: ik heb van alles gedaan, behalve gewerkt. Hij zegt: de directeur van het telegraafkantoor die heeft een verzoek gedaan en wil graag vier of vijf jongens die uit Indië komen te werk hebben. Nou, dat lijkt me wel wat.

Zo ben ik bij de post gekomen. De 'telegraaf' eerst. Daar heb ik een half jaar op de fiets gezeten. Toen ben ik motorordonnans op een vespascooter geworden. Omdat ik al mijn rijbewijzen had en op alle auto's mocht rijden kon ik verder bij 'Bestellingen'.

Foto's: Pintrest

"In 1943 leerde ik Stien, mijn vrouw, kennen. Er was een keer een gezamenlijk uitje voor werkende jongens en meisjes via het clubhuis. Ik heb haar na afloop omdat het donker was naar huis gebracht. Na afloop zei ik: Ik heb je in het donker thuis gebracht en ik weet niet hoe je eruit ziet, maar ik kom je morgen wel halen. Toen zag ik haar overdag en zei: Jij blijft lekker bij mij! Ze heeft dus alle ellende met mij meegemaakt, Duitsland, Indië en die overspannenheid. We zijn in 1946 getrouwd. We hebben één kind, Bas. Twee lieve kleinzons en een hartstikke lieve schoondochter. 1 januari 1980 ging ik officieel bij de post de dienst uit. Ik was in 1950 bij de post gaan werken. Ik moest nog 55 jaar worden. Wat ik toen heb gedaan? Thuis! Ik heb nooit meer gewerkt. We konden goed leven van het inkomen wat ik kreeg. Nou, dat is het wel een beetje" en sobat Kees klapt het gedenkboekje dicht.

Harrie (Harry) Hendrikus van Spronsen, VBad T-Brigade

Mijn jongen, onze opi, en onze opapa
21 februari 1929 - 20 november 2023

De uitvaart van sobat Harry had al plaats gevonden toen het bericht van overlijden ons bereikte. Uiteraard hebben de nabestaanden een brief ontvangen met woorden van troost, herinneringen en bemoediging.

De Verbindingsafdeling.

De verbindings Afdeling T-Brigade werd begin 1946 op Malakka opgericht en ingezet in de gebieden Semarang, Salatiga, Jogjakarta, Moentilan. De commandant was Kapt. A. Fluks.

Kort voor het vertrek naar Java werd elke brigade uitgerust met een verbindingsgroep. Deze groep bestond uit slechts enkele tientallen mannen en was een samenraapsel van personeel van het KNIL, GBI en OVW-ers uit de infanteriebataljons. Later groeiden deze groepen uit tot de volwaardige verbindingsafdelingen.

'Verbindelaars' in Engeland 15 okt.1945. Foto: Harry van Heugten 2-6RI.

Na aankomst in Semarang werd gestart met het opzetten van een militair telefoonnet en met het leggen van verbindingen tussen het Hoofdkwartier en de eenheden op de voorposten. Het gehele verbidingsnetwerk moest van de grond af worden opgebouwd en dat met een tekort aan personeel en materiaal. De Britse toestellen bleken ondeugdelijk en in slechte staat. Vooral het vochtige tropische klimaat, funest voor de batterijen en toestellen, zorgde voor een moeizame start. Er werd dan ook veel gebruik gemaakt van motorordonnansen.

Karel Vleesch Dubois, 4-8RI, privefoto

J.v.d.Heijden 2-6RI, privefoto,

foto: nat.Archief

Ook werden de verbidingsmensen ingezet bij de vele zuiveringsacties die vooral fysiek heel zwaar waren. Ondanks het vele werk en de aanloopproblemen slaagde men erin om een goed statisch en mobiel netwerk op te zetten.

Foto's: nat. Archief

De Britse apparatuur bestond uit radio's (WS-38, WS-18, WS- 48, WS-22, WS-19 HP, WS-53, R-107, R-109), telefooncentrales (UC-10, F en F 40-lijns) en telefoontoestellen (Tele L, Tele F, Tele D Mk V, Fullerphone). De Britse radio's functioneerden slecht en er was een groot tekort. De gekregen Britse radio's waren verouderd. Ze waren niet tropenbestendig. Dit was funest voor de radio en waardoor er meer storingen optraden dan gebruikelijk.

Over het algemeen waren deze radiotoestellen ondeugdelijk en in slechte staat. Ook de benodigde droge batterijen voor draagbare toestellen waren slecht beschikbaar. Deze werden in Nederland gemaakt waardoor er een lange aanvoerweg was. Daarnaast bleven de batterijen slechts zes maanden goed omdat er geen speciale ruimten voor de opslag beschikbaar waren. In een later stadium werden de hand- of trapdynamo's ingevoerd om de problemen met de slecht beschikbare batterijen te ondervangen. Verder liet het gebruikersgemak van de radio's de wensen over. Iedere radio was anders in elkaar gezet, ondanks dat deze van hetzelfde type waren. Ook waren de bedieningsinstrumenten onoverzichtelijk en verschillend waarbij men werd gehinderd door de aangesloten kabels.

De verbindingdienst had niet alleen de taak en verantwoordelijkheid om de eigen eenheden met elkaar in verbinding te brengen, maar werd ook gevechtsondersteunend ingezet. Zo zijn eenheden actief ingezet om de vijandelijke radioverbindingen af te luisteren, mee te luisteren op vijandelijke telefoonverbindingen in samenwerking met de inlichtingendienst, het verspreiden van valse berichten over telefoonlijnen en het verspreiden van misleidende berichten over radioverbindingen met de republiek.

Om de taken uit te kunnen voeren had de afdeling 48 voertuigen en 17 radiostations ter beschikking. Hiermee moest de afdeling 15 radioposten kunnen uitbrengen. De overige twee radio's waren als reserve voorraad bedoeld voor zowel de brigade als de bataljons, wat onvoldoende was.

Er waren ook afdelingen die de territoriale troepen (eenheden van het Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger) en posten op vaste locaties in de verbinding brachten. Op de vliegbasis Andir. Hier werd een nieuwe sectie gevormd uit verbindingspersoneel van de verbindingsafdeling. Zij verzorgden de verbinding tussen de lucht en grondstrijdkrachten.

Ondertussen werden in Nederland twee verbindingsafdelingen opgericht van 300 man voor de A en B-Divisie. Deze eenheden bestonden voornamelijk uit OVW-ers. Na een aanvullende opleiding in Engeland vertrokken beiden afdelingen in november 1946 naar Nederlands-Indië. Na aankomst werden de twee afdelingen niet aan de A en B-divisie toegevoegd, maar werd het personeel over de afdelingen van de T, U, V,W en X-brigade en de Y en Z-brigade op Sumatra verdeeld. Die zaten allen te springen om personeel en materiaal.

Tijdens de 1^e politionele actie werd het te controleren gebied een stuk groter en ook de verbindingen moesten over langere afstanden tot stand gebracht worden. De lijnverbindingen waren zeer kwetsbaar en sabotagegevoelig omdat een groot deel van het nieuw bezette gebied

nog niet gezuiverd en dus onveilig was. Voor de lijnherstelploegen was de reparatie van een telefoonlijn buiten het veilige bivak, een uiterst gevaarlijke onderneming was. Tot eind 1947 werd het personeel ook ingezet bij de vele zuiveringsacties. Een zware tijd.

Foto's: Nat.Archief

Begin 1948 brak er een rustigere tijd aan. Maar ook een tijd van grote veranderingen. Het personeel van KNIL, GBI en de OVW-ers van het eerste uur recupereerden of repatrieerden. Dit verlies aan ervaren personeel was een grote klap. De aanvulling, die bestond uit personeel van de pas aangekomen 1^e t/m 7^e Brigade verbindingsafdeling, was nog onervaren en moest ingewerkt worden. Met deze aanvulling arriveerde ook nieuw, meer tropenbestendig, materiaal van Amerikaanse makelij. De Amerikaanse radio's in het gebied waren oorspronkelijk bedoeld voor de mariniersbrigade die ondergebracht was bij de B-Divisie. Zij beschikten over deze Amerikaanse radio's omdat zij waren opgeleid door de Amerikanen. Deze radio's waren van een superieure kwaliteit. De bediening was overzichtelijk en de apparatuur was beter bestand tegen de tropische omstandigheden.

Tijdens de 2^e politionele actie, werd de VbdA weer ingezet bij de opmars in Republikeins gebied. Ook bij de luchtlanding op Jogjakarta was een detachement VbdA ingedeeld, die direct na de landing contact legde met de staf van B-divisie. Vanwege de moessonperiode was er veel last van de modder, regen en hierdoor ook storingen op de radioverbindingen.

Na de 2^e politionele actie was de VbdA dagelijks actief bij de vele zuiveringsacties in en om Jogjakarta en werden verbindingen aangelegd. Eind 1949 repatrieerde de aanvulling van de eenheden. In de loop van 1950 zou ook de aanvulling van de 1^e t/m 7^e brigade verbindingsafdeling repatriëren.

“Zwarte Panter” 5-6RI, Jaap Bragt, vertelt.

Wij zijn sobat Jaap in de loop der jaren al vele keren tegengekomen bij herdenkingen, reünies, veteranendagen en speciale gelegenheden bij de Limburgse Jagers. Altijd even blij om ons te zien en hij neemt dan ruimschoots de tijd om zijn verhaal te vertellen. Ook met de telefoongesprekken komt het al heel snel op zijn ervaringen in Nederlands Indië. Tijd om dit eens in dit boekje te zetten dus.

“Ik ben geboren op 5 januari 1927 in Mijdrecht. Mijn vader was brugwachter, kon promotie maken en daarom verhuisden we naar IJmuiden. Na de lagere school volgde ik de Mulo en 3 jaar HBS. In de oorlog was de school een tijd bezet door de Duitse weermacht. We kregen toen les bij de leraar thuis of in de Ambachtschool. Na mijn diploma's te hebben gehaald bij zowel de MULO als de HBS ben ik bij Openbare Werken aan het werk gegaan.

In september 1947 werd ik opgeroepen voor de militaire dienst en ben opgekomen in Nijmegen. Samen met nog 4 jongens werd ik eruit gepikt en overplaatst naar de KMA, (Koninklijke Militaire Academie) in Breda.

Hoofdpoot KMA Breda. Foto: Pinterest.

We werden uitgekozen omdat we goed konden leren. In Breda werd gekeken of we ook in aanmerking kwamen voor een officiersopleiding. Toen we onze opleiding hadden afgerond, was ons, op 11 november 1947 officieel opgerichte bataljon 5-6RI met de bijnaam Zwarte Panters, al vertrokken naar Nederlands Indië.” (kijk op you tube het filmpje van vertrek. <https://youtu.be/S7iSf818FjI?feature=shared>)

“Wij werden overgeplaatst naar de Tapijnkazerne in Maastricht. Nou, dat was me wat, want in het begin verstond ik als IJmuidenaar die Limburgse knapen helemaal niet! Maar we maakten we met de jongens allemaal kennis. Sommigen waren nog nooit uit hun woonplaats geweest. Zelfs nog niet eens uit de provincie. Nog nooit in een trein gezeten. Ja zo leer je elkaar een beetje kennen. Echt waar, in het begin kon ik die jongens uit Maastricht niet eens verstaan! Dat dialect leek wel buitenlands voor mij.

In januari van 1948 werden we met zijn vijven vanuit Maastricht met de trein naar Amsterdam gebracht. Daar gingen we aan boord van de ss. Nieuw Holland om naar Nederlands Indië te gaan. We gingen naar Java. We gingen met de gedachte dat we de Indonesiërs zouden bevrijden van Sukarno, maar we zijn daar later wel achtergekomen dat we vreselijk zijn misleid. We hadden daar nooit moeten zijn. Maar dat is achteraf.

In haven Amsterdam hadden we meteen al tegenslag. Het stormde toen we zouden vertrekken, dus werd het vertrek uitgesteld. Uiteindelijk zijn we op 31 januari 1948 met 2737 militairen de haven van Amsterdam uitgevaren. Het was één grote puinhoop aan boord. Jongens lagen met dikke winterjassen aan op het dek. Bij de golf van Biskaje was bijna iedereen aan boord zeeziek. Het kan daar ontzettend spoken. Wat hebben daar veel jongens het moeilijk gehad. Hondsziek waren we. Eenmaal voorbij de Golf van Biscaye werd het beter weer. Er zijn zelfs jongens bij geweest die vanaf het vertrek tot aankomst in Semarang zeeziek zijn geweest.

We hadden ook nog eens de pech dat de zeereis nog langer duurde dan gepland was. Er waren problemen met de motoren van het schip en voeren op het laatst nog maar op één motor van de vier. Uiteindelijk zijn we na nog een tijd te hebben rondgedreven op 5 maart in Priok (Jakarta) vijf dagen van boord gegaan. We passagierden in de stad en 's avonds weer aan boord. Met een aantal jongens zijn we toen naar “Buitenzorg” gegaan met een stoomtrein waarin de bevolking zat die naar de markt ging met meenemen van kippen en vee. Op de terugweg meegereden met een officier. In dat gebied was niet veel meer aan de hand. De bevolking deed weer zaken. Na die 5 dagen zijn we weer aan boord gegaan naar Semarang. De welzijnsdienst voor militairen ontving ons met chocolademelk.

Aangekomen in Djating Allee in de kazerne, kregen we onze slaapplek in barakken aangewezen. Vooraf hadden we het één en ander geleerd over de taal en gebruiken. Om ons op te frissen sprongen we in de koele waterbakken met schoon water die daar stonden. Dat was een vergissing! De bedoeling was dat je je inzepte, met een schaalkje schoon water schepte en je afspoelde.” (Mandiën red).

"Het gebied wat wij onder controle moesten houden lag tussen Cheribon en Semarang in. In dat gebied werd veel textiel gemaakt o.a. Indische doeken. Batiks. We leerden wat patrouille lopen was in de tropen. Heel wat anders dan de oefeningen die we in Nederland hadden gehad.

Op patrouille door een Kali. Foto: Carel Eversen 2-6RI

Wij moesten er voor zorgen dat de suikerplantages in de bergen weer bewerkt konden worden. Er moest weer geproduceerd worden. Nederlands belang! Er was een spreekwoord: "Indië verloren, rampspoed geboren". Er zwierf een mengelmoes van allerlei bendes en groepen al of niet redelijk bewapend. We moesten daar ook achteraan. Ze hebben ons behoorlijk beziggehouden tijdens de onrustige periodes. Op dagorder van generaal Spoor moesten we naar de grotere steden terug trekken. Wij belandden in Semarang. In dec. 1948 begon de 2^e politionele actie. Alles bleek rustig, tegenstand was er nauwelijks, dat kwam later.

Wij moesten met ons Bataljon naar Solo. Het terrein was ongeschikt voor de tanks, en bruggen zakten in elkaar. De grote steden waren al snel bevrijd. Ons bataljon (600 man) bestreek een gebied zo groot als 2 provincies. Wij waren er dag en nacht in touw. We konden dat nooit bemannen. Je was heel erg afhankelijk van elkaar en zoals ik dat vaak vertel, heeft dit heeft een hechte kameraadschap gegeven."

De meeste veteranen die we spreken vertellen hetzelfde als we vragen wat hen het meeste is bijgebleven van de tijd die zij dienden in Nederlands Indië. De kameraadschap! Dat zien we telkens weer bij de ontmoetingen en herdenkingen. Woorden zijn overbodig. Alleen die blik naar elkaar. Zo van 'we begrijpen elkaar. Wij weten wat we hebben meegemaakt'.

Tijdens de meerdere gesprekken die we hadden met sobat Jaap, vertelt hij steevast het gebeuren met de veldfles. Laatst, november 2023, nog bij de jaarlijkse Phaffdag van de Limburgse Jagers in Bronbeek. Sobat Jaap doet dan zijn verhaal. "Ik was geweerschutter, maar ik heb ook rondgesjouwd met radioapparatuur en ik heb een mortier op mijn rug gedragen. Dat heeft ons uiteindelijk het leven gered. We kwamen een keer van patrouille terug en liepen over de dijkjes tussen de sawah's (rijstvelden) door, toen we plotseling vanuit de bomen werden beschoten. Het waren Siliwangi strijders. Ze zaten nog in de bomen. Toen was het zaak om zo snel mogelijk op de harde weg te komen, want daar kon je de mortier neerzetten om af te vuren. Dat lukte twee jongens. Zij hebben een paar raketten afgeschoten en daarop hield de tegenstand op. Ik droeg een veldfles. Later zag ik dat er een inslag van een kogel in zat. Ik heb nog de veldfles die ik destijds bij me droeg, met daarin een ingeslagen kogel.

Ik heb wel een schietgebed gedaan dat ik hier wel levend van af mag komen lieve heer, want dit lijkt het einde te zijn. Maar je moet wel de tegenwoordigheid van geest houden en jongens met zijn allen. Kom op! Opschieten, doorgaan. Als je hier blijft liggen dan ben je er wel geweest. Je moet doorgaan. Door de modder ploegen dat valt niet mee op je ellebogen en je knieën hoor. Een paar keer ben ik aan de dood ontsnapt.

2- 5-6 R.I., de Zwartte Panters! Jaap Bragt staat tweede van rechts, middelste rij. Foto Jaap Bragt.

Nederland werd onder druk gezet door Amerika. Wij moesten de actie staken. Indonesië moest een vrije staat worden. Wij moesten de gebieden die we zogenaamd hadden veroverd teruggeven aan de groeperingen die daar inmiddels ontstaan waren. O.a. aan het leger van Soekarno Tentara National Indonesia (TNI)."

“De gebieden zijn successievelijk overgedragen, tot je bij de grote steden kwam. Wij werden op Soerabaja teruggetrokken. Daar moesten we wachten tot de inscheping naar Nederland. Toch hebben we er ook veel goed werk kunnen doen.

We moesten verplicht naar Indië, je had geen keus. De Engelsen en de Japanners waren er nog. We gingen destijds met goede moed en hadden het idee dat we echt de mensen daar gingen bevrijden. Maar toen kwam dat vrijheidsstreven op. Daar wisten wij trouwens nog niets van toen we weggingen. We zijn daar min of meer zo groen als gras naar toe gezonden. Dat is tegenwoordig anders. Toen wij in 1950 terugkwamen kregen we honderd gulden en voor de rest moest je het zelf maar uitzoeken. Je moet je leven weer op orde krijgen.”

Op onze vraag waar en wanneer sobat Jaap zijn inmiddels overleden vrouw Annie leerde kennen vertelt hij met nog altijd liefdevolle blik: “We leerden elkaar in 1947 kennen via de jeugdvereniging. Wij kregen verkering, maar toen moest ik naar Indië. Annie en ik hebben elkaar in die tijd honderden brieven geschreven. Ik heb ze allemaal nog!

Ik kwam terug in Nederland met de s.s. Zuiderkruis op 9 mei 1950. Ik kon weer solliciteren bij de gemeente. Er moest veel gebouwd worden in Velsen. Ik kon beginnen bij de stichting die de woningen beheerde. Ik had mijn diploma's en volgde nog cursussen. Ik verdiende hetzelfde salaris als drie jaar daarvoor. Honderd gulden in de maand. Dat werd in de loop der jaren gelukkig meer. We hebben eerst vijf jaar moeten sparen, voordat we in 1955 konden gaan trouwen. We zijn ruim 60 jaar getrouwd geweest. We kregen vier kinderen. Twee meisjes en twee jongens. Ze zijn alle vier goed terecht gekomen. Op mijn 62^e ben ik met de VUT gegaan.

Als het in je leven allemaal op orde hebt, dan komt dat deel van je leven weer steeds meer bovenborrelen van wat je hebt meegemaakt in Nederlands Indië. Kijk, je kan tegen een wildvreemde wel je verhaal vertellen, maar die begrijpen niet wat je hebt meegemaakt. Als je dan je oude strijdmakkers weer ontmoet met herdenkingen en reünies, dan pas hoef je eigenlijk niet veel uit te leggen. Je begrijpt elkaar zonder al te veel woorden. We hebben een speciale band die blijft bestaan. Die verbreek niemand meer. We hebben hetzelfde meegemaakt, hetzelfde gezien, hetzelfde ervaren en gevoeld. Hoe dat is, dat kan je niet zomaar uit aan de buitenstaanders uitleggen.

“Ik heb in mijn tijd in Nederlands Indië een dagboek bijgehouden. Ik schreef bijna elke dag wel wat daarin. Over de post die werd bezorgd, wat ik zo iedere dag aan taken moest uitvoeren. Ik schreef alles op. Dat dagboek ligt nu in het museum van de Limburgse Jagers in Oirschot.”

“Het geeft weer hoe het leven voor ons als soldaat was. Maar ik heb ook heel veel mooie herinneringen aan mijn tijd in Nederlands Indië. Het is een prachtig land.

Ik heb wel het idee dat we zijn misbruikt door de regering. Van de 120.000 duizend man die daar naar toe zijn gestuurd, liggen er 6298 op de diverse erevelden. En dan vraag je je af waartoe? Is dat allemaal voor niks geweest? Of heeft het toch wel wat opgeleverd? Het heeft in ieder geval de wetenschap opgeleverd dat het zo niet moet. Dat het met praten beter op te lossen valt dan met wapens. Ik vind dat ons onrecht is aangedaan.”

Sobat Jaap is nog vitaal. Kan nog aardig uit de voeten. Hij vertelt ons altijd heel trots dat hij nog zelfstandig woont en zich nog heel goed redt met huishoudelijke hulp. Stilzitten was en is niets voor hem. Hij zette zich in voor het veteranenwerk in Velsen. Organiseerde bijeenkomsten en zorgden voor een gedenksteen op Duinhof. “Daar komen we op 4 mei ’s morgens met de oud Indiëveteranen bijeen, houden een herdenking en leggen bloemen bij het monument. Ik was 22 jaar penningmeester en secretaris bij de korfbalvereniging DKV. Ik heb in een aantal functies voor de kerk gehad, zoals ouderling, diaken, diverse commissies, het rondbrengen van bladen, collectes, Kerst-Inn.

Ik speel graag met modeltreinen. Ook vroeger al met mijn zoons. Ik maakte met de kleinkinderen ook veel bouwplaten. Schepen en vliegtuigen. Schaken doe ik ook, vooral met de kleinkinderen. Ik speel nog graag orgel. Puzzelen vind ik fijn. Dat houdt je scherp. Een boek lezen en muziek luisteren. En ik zit al bijna 45 jaar op het mannenkoor. Ik zing graag.

Ik geniet van iedere dag en ben heel dankbaar. Toch maakt ik mij zorgen over hoe het gaat in Nederland en in de wereld. Kijk, wij hebben de oorlog meegemaakt. Meerdere oorlogen in de wereld. Maar als je dan in de kranten leest over jongeren die met messen rondlopen en niet bang zijn om die ook te gebruiken. En dan tegenwoordig al die aanslagen met zware vuurwerkbommen. Dan denk ik wel eens wat kennen we elkaar toch slecht als zulke dingen gebeuren. Je wenst het niemand toe, maar soms denk ik wel eens, als er hier weer een oorlog zou komen, zouden ze dan meer begrip voor elkaar krijgen? Wat moet je met wapens. Met wapens praat je niet. Met woorden wel. Ik maak me best wel zorgen wat het moet worden in deze maatschappij. Wat ik jammer vind is dat de dienstplicht is opgehouden. Daar leer je gezag en wat regels zijn en hoe je je daar aan moet houden. Ik ben een voorstander om de dienstplicht weer in te voeren. Is goed voor de maatschappij en de jongeren die leren wat tucht en order is. Vrijheid is mooi, maar er moeten wel bepaalde regels zijn.”

Jacob (Jaap) Bragt, 5-6 RI,
5 januari 1927 - 13 januari 2024
Lieve vader en opa

“Dankbaarheid overheerst mijn leven tot op de laatste dag.”

**“Old soldiers never die
They simply fade away”**

Vrijdag 19 januari jl. werd de uitvaartdienst gehouden in de Engelmunduskerk, waarna de begrafenis plaats zou vinden op de algemene begraafplaats Duinhof te IJmuiden.

Wij hadden de familie al een brief geschreven met herinneringen en bemoediging. Aanwezig zijn bij de uitvaart was onmogelijk. Via de live-stream konden wij de ochtend toch aanwezig zijn bij het laatste afscheid van sobat Jaap Bragt.

De plechtigheid werd geleid door voorganger ds. Kees Lous. Sobat Jaap had zelf de liederen en verzen uitgezocht die deze ochtend ten gehore werden gebracht en gezongen. Als eerst klonk “de Heer is mijn herder.” Kleinkinderen Joppe, Kick en Kors spreken over hun ‘opa IJmuiden’. Veel herinneringen werden door hen vertelt zoals dat opa zo graag zong. Moedigde dat ook aan. Over de bouwplaten in de kamer en de gevleugelde uitspraak bij aanvang van het eten: “eet smakelijk, maar niet te veel, want dat is schadelijk.”

Jeroen spreekt en draagt het gedicht 'ze sterven uit' voor namens onze commissie. Ook dochter Martine spreekt over haar vader. Hij vroeg stevast: "Hoe gaat het met me." Een oud grapje. Hij hoort het niet meer. Niet bij de pakken gaan neerzitten na het overlijden van mama en haalt veel herinneringen op. Zij eindigt haar toespraak met het gedicht "Lege stoelen". Zoon Eelke vertelt o.a. dat vader in het harnas wilde sterven. Hij overleed zomaar aan het ontbijt. De tafel netjes gedekt, een boterham met uitsmijter en rinse appelstroop bleef onaangeroerd staan. Hij of één van de kinderen vergezelde Jaap naar veteranenbijeenkomsten.

Siem Bes spreekt over de korfbalvereniging waar Jaap 51 jaar lid bij was. Bleek dat zij samen veteraan waren. Hij een NNG-veteraan en Jaap Ned.Indieveteraan. Jaap was altijd aanwezig in het aanloophuis te IJmuiden. Jaap is daar ontzettend belangrijk geweest.

Hij eindigt ook met het gedicht van onze commissie "ze sterven uit", maar dan een eigen versie.

Bianca Blok van de thuiszorg spreekt en daarna volgt dochter Elly. Zij vertelt over haar vader via een live-verbinding vanuit Nieuw Zeeland. Zij was daar op familiebezoek en mocht niet terugkomen naar Nederland. Het was de pertinente wens van sobat Jaap dat zij dat absoluut niet zou doen.

Er wordt gebeden en een Bijbelgedeelte voorgelezen uit Jesaja.

Uit alle toespraken en herinneringen blijkt dat sobat Jaap een zeer betrokken persoon was en ontzettend dankbaar voor alles in het leven.

Kleinzoon Kors zingt bij het orgel de aria 'bist du bei mir' van Bach.

Wederom wordt er gebeden, lied 416 wordt gezonden en dan krijgt iedereen de zegen.

Tijdens het lied "We'll meet again" wordt de kist de kerk uitgedragen.

Stoter Nelis Meijer in de schijnwerper gezet.

De militaire opleiding genoot Nelis Meijer in Weert waar hij verbonden was aan het regiment Stoottroepen.

Nelis legt uit dat hij tijdens de opleiding en de periode in Indonesië met zijn maten een enorme band heeft opgebouwd. Je pakt bij wijze van spreken bij elkaar een kopje voor de koffie uit de kast", aldus Nelis Meijer.

Nelis gaat eind november 1947 als jongeman naar Indonesië. Hij wilde zich eigenlijk aanmelden als vrijwilliger, maar dat mocht niet van zijn ouders. Uiteindelijk werd hij opgeroepen als dienstplichtig militair en trekt jaren later nog steeds de conclusie: 'Ik had het niet willen missen.'

Zijn rang in Indonesië is die van korporaal en dat maakt hem verantwoordelijk voor het militaire wagenpark in Makassar op Celebes. Dat betekent dat hij zo'n twintig chauffeurs aanstuurt.

Iemand die Nelis uit de tijd in Indonesië hoog heeft zitten, is een aalmoezenier met de naam Lamers. Hoewel Lamers officier was, sloep deze aalmoezenier bij de manschappen. Zo was hij altijd aanwezig. Eén van de keren dat deze man indruk maakte op Nelis, was toen hij zich als een van de eersten op gaf om bloed te geven aan een ernstig gewonde militair, weet Nelis nog.

Een grappig voorval weet hij zich ook nog te herinneren: De aalmoezenier moest voorgaan in een heilige mis op het vliegveld en Nelis zou de 'aal' met de auto daar naartoe brengen. De voorganger moest zich nog omkleden en ook wilde hij nog even naar het toilet. Keurig gekleed zag Lamers een plank bij de latrines over het hoofd en de 'aal' verdween tot aan zijn schouders in de prut. Op dat moment bleek dat de aalmoezenier ook achteruit kon bidden. „Die vroege mis wordt nu een late mis”, grapte Nelis tegen de pechvogel en jaren later kan er op menig reünie nog hartelijk om gelachen worden.

Naast mooie en grappige momenten zitten er ook serieuze beelden bij de herinneringen aan Indonesië in het hoofd van Nelis. Twee keer is Nelis de dans ontsprongen in Indonesië.

De eerste keer was tijdens zijn uitzending toen hij met zijn jeep, de 04-68-25, naar het zomerpaleis van president Soekarno zou rijden.

De adjudant beval Nelis echter op het laatste moment dat hij thuis moest blijven en dat korporaal Visser en nog zes anderen de klus maar moesten klaren. Een hinderlaag op weg naar het zomerpaleis werd de zeven militairen later die dag fataal. En dan volgt het curieuze: In 1990 ging Nelis met zijn vrouw, zijn dienstmaat en diens echtgenote naar Indonesië voor een lange vakantie. Hij stapte bij een ereveld over een buxushaag. Eenmaal over die haag keek hij pardoos tegen het graf aan van zijn gesneuvelde collega Visser. „Een kippenvel-moment“, aldus Meyer.

De tweede keer dat de Leerdammer de dans ontsprong was toen hij besloot enkele jerrycans met benzine weg te zetten. Die stonden tegen een buitenbuur en Nelis vond dat een 'strategisch lastige plek'. Hij heeft daarom de jerrycans op eigen initiatief naar het tennisveld van het zomerpaleis van president Soekarno laten brengen. Nelis vond dat de benzine daar veiliger stond. Dat bleek een juist inschatting, want een handgranaat die over de muur gegooid werd waar eerst die jerrycans tegenaan stonden, richtte nu relatief weinig schade aan. Achteraf bleek de muskietenverdelger informatie over de plek van de jerrycans gegeven te hebben aan de opstandelingen, toen die nog langs de muur stonden. Nelis is stil en weer even terug in die tijd én dat moment: „Je kon ook echt niemand vertrouwen. Wij waren in uniform en dus duidelijk herkenbaar, maar zij waren in gewone, dagelijkse kleding. Wij wisten niet wie je vertrouwen kon en wie niet.“

Nelis kijkt terug op een goede tijd, maar beseft dat het ook gevaarlijk was. „Op de drukste straat van Jokakarta, Mario Boro, lag je vaak onder vuur. Vanaf het postkantoor werd er geweervuur gegeven en uiteindelijk konden we via datzelfde postkantoor een ondergronds gangensysteem in. Zo konden we het onafhankelijke sultanaat binnenvallen en veel opstandelingen aanpakken.“

Met vijf andere Leerdammers is Nelis in 1950 weer naar Nederland terug gekomen en kon gelijk aan het werk in de glasfabriek. Na die tijd in Indonesië viel het hem moeilijk elke dag tussen vier muren te zitten en te werken. De oplossing voor deze onrust kwam van de zus van Nelis. Zij werkte op dat moment bij een aannemer uit Leerdam en wist dat er behoefte was aan metselaars. De overstap was door Nelis snel gemaakt en tot aan zijn pensioen heeft hij met veel plezier in de bouw gewerkt.

met toestemming ingezonden voor gebruik door:
dochter Irma Baas-Meijer

Cornelis (Nelis) Everhardus Meijer, 5RS,

Lieve man, onze vader, schoonvader en trotse opa en overgroot opa
28 oktober 1926 – 19 januari 2024

“Als een regenboog vol kleur
Als een zonnetje heel fel
Een herinnering zo dierbaar
In gedachten geen vaarwel.”

“Ik wil je even laten weten dat het hier niet goed gaat. Maar vader is terminaal en ligt thuis. Gisteren heb ik nog voor de eerste morfinespuit goed met hem kunnen praten en kunnen zeggen wat ik nog wilde zeggen. Ook mijn moeder hebben we lekker even bij hem op bed gelegd en samen hebben ze nog zo goed als het kon gepraat en elkaars handen vastgehouden. Met mijn moeder gaat het op en neer dit komt door de vasculaire dementie. We willen hen niet missen, maar zijn dankbaar voor al de mooie jaren die we hebben gehad met ze.”

De begrafenis van sobat Meijer heeft plaatsgevonden op 25 januari 2024 op de algemene begraafplaats te Leerdam na het afscheid in de aula van rouwcentrum Rehoboth eveneens te Leerdam.

“Jullie lieve brief kwam net voordat wij op het punt stonden om mijn vader uit huis te begeleiden naar de uitvaart. Ik heb hem opengemaakt want het voelde dat ik dat gelijk moest doen. Ik heb hem voorgelezen aan mijn moeder en ons gezin en die van mijn zus. Mijn man heeft het gedicht gelezen en zei ‘als jullie het goed vinden lees ik het voor bij het graf.’ En dit is ook gebeurd. Iedereen was daar door geraakt en wij ook. Een aalmoezenier van de luchtmacht was ook aanwezig en bracht mijn vader zijn laatste ere groet; dit zo samen met het gedicht mooier kon het niet. De afscheidsdienst was ook geweldig helemaal voor mijn vader. Mijn ouders vonden het altijd heel erg fijn om wat van jullie te horen en belde ons dan altijd gelijk op om dat te vertellen of als het blad uit gekomen was lag deze op tafel te pronken en moesten wij hem mee naar huis nemen om hem te lezen. Wat wij ook altijd heel erg fijn vonden.”

**Sjra Graus, 4-6RI,
Echtgenoot en lieve pap
29 december 1926 - 27 februari 2024**

Voor altijd in ons hart

Na de plechtige uitvaartdienst op 4 maart 2024 in de parochiekerk van O.L. Vrouwe Geboorte te Ohé en Laak, heeft de crematiedienst plaats gevonden in de aula van Crematorium Peusen te Echt.

Sjra is 97 jaar mogen worden. Hij is geboren en opgegroeid op de Laak. Hij was het vijfde kind uit een groot gezin. De meeste jaren van zijn leven heeft doorgebracht op de Laak.

Als dienstplichtig militair is hij naar Indië gezonden waar hij 3 ½ jaar het vaderland gediend heeft. Na zijn dienstplicht was hij altijd de eerste die present was op de reünies. Daar zag hij oude kameraden weer terug.

Tot op hoge leeftijd was hij altijd bezig in zijn tuin. Hij was een echt buitenmens. Hij genoot ervan al hij alles zag groeien en bloeien.

Sjra kende veel mensen. Doordat hij taxi reed, kenden vele mensen hem ook. Samen met Leny heeft hij 60 jaar lang lief en leed gedeeld. Het 60-jarig huwelijksfeest hebben ze samen nog op 29 januari 2024 mogen vieren. Voor Jacqueline was hij een lieve en zorgzame vader. Ze hebben samen vele mooie momenten beleefd. Sjra heeft altijd hard gewerkt en vond het heel zwaar dat hij de laatste maanden veel heeft moeten inleveren.

Tekst: bidprentje

"Lieve Marianne en Joop,

Dank jullie wel voor de mooie woorden en appjes welke wij ontvingen tijdens het ziek zijn en overlijden van sobat Sjra. Het was een prachtig mens en wij missen hem enorm in zijn doen en laten. En ja, nu gaat het rouwen beginnen en wat is het onbegrijpbaar dat we hem nooit meer zien.... Hoop dat deze vriendschap tussen jullie en ons blijft bestaan. Liefs, Leny en Jacqueline."

Hier volgt het verhaal van Sjra door hemzelf vertelt bij een enige jaren terug bezoek aan familie Graus in hun woonplaats Echt.

"Ik woonde vroeger in **Ohé en Laak**. Dat ligt aan de grens van **België** en aan de **Maas**. We waren thuis met elven. Ik heb gewoon de lagere school gehad. Daarna 's avonds nog wat tuinbouwonderwijs. Dat kregen we van de hoofdonderwijzer. Voor ik in dienst kwam heb ik gewerkt aan het kanaal in **Maasbracht**. Het kanaal uitdiepen. Werken aan de waterstaat. Thuis op de boerderij was ook werk hoor. We hadden, voor in die tijd, nog een behoorlijke boerderij. Er werden bij ons een paar varkens

geslacht in de week en een koebeest, rund of zo. Mijn vader deed huisslachtingen. Vader ging met de **Tilbury** en paard naar Echt toe en moeder ging met de **hondenkar** voor de klanten te verzorgen naar **Echt** toe.

Tijdens de bezetting waren we nog maar van die knaapjes. Onderduikers, mensen die weg moesten, brachten wij bij de Maas. Daar patrouilleerden die **Duitsers** ook overal. Ik heb toen toch wel een paar keer de broek nat gehad. Toen wij hier bevrijd waren ben ik de Maas overgegaan. Met allemaal jongens uit de buurt. De andere jongens die de **Arbeitsinzet** hadden ontdoken, zijn allemaal in de buurt van Echt bij familie terecht gekomen. We zijn eerst twee dagen in België geweest en daarna zijn we naar **Brabant** gegaan. **Oost West Middelbeers**. Ik ben een tijdje bij de O.D. regio Echt (orde dienst.red.) geweest. Daar ben ik toen uitgestapt en kreeg ik een oproep voor militaire dienst." "En toen werd u **Bokkenrijder!**" merkt Marianne op. "Inderdaad." "Waar bent u opgekomen toen u werd opgeroepen voor de dienst?" "In **Maastricht** op de **Tapijnkazerne**."

Tapijnkasernen

Ik werd ingedeeld bij **4-6RI** en opgeleid voor de bommen, Boobytraps en al die rotzooi. We hebben ook in **Oirschot** gelegen. We waren zagezegd de **pioniers.**” “Aha, u kwam dus bij het **pionierpeloton** terecht,” zeggen Joop en Marianne tegelijk. “Met wie ik in het peloton zat? Namen? Dat waren **Swinkens, Piet de Bee** en **Huizer**, die kwam daar boven uit Holland. (In Echt spreken ze over daar boven uit Holland als het **boven** de grote rivieren is), **Osinga**, dat was een Brabander, **van Dongen**, ik meen uit **Tilburg**, **Skippy** uit Rotterdam, een mooie vent, die sprong voor je in het vuur, zijn **echte naam weet ik niet meer**, **Lei Groos** en ik weet **Driesen** en **Maertens** nog. Degene die ik nog ken van mijn peloton, die komen nergens meer. Ik ben ze nog wel eens wezen opzoeken.”

Sobat Graus vertelt terloops dat hij in **Doorn** op **de Basis** komt. “Hoe komt het dat u aanspraak mag maken op een verblijf in **Doorn**? Bent u oorlogsgewonde?” vraagt Marianne belangstellend. “Ja, ik heb **PTSS**. Ik ben al verschillende keren op de keuring moeten gaan.”

Mevrouw Graus, Leny, vraagt: “Mag ik eerst wat vertellen? We zijn in **1964** getrouwd. We zijn best laat getrouwd. Ik was op de kop af precies 31 jaar en hij was 36 jaar. Maar toen we in het begin getrouwd waren en in het bed ’s nachts dan lag die te slaan en te schreeuwen. En als ik vroeg, wat het is, dan zei die: Niks. Dat heeft jaren geduurd voordat ik wist wat er eigenlijk gaande was. Op een gegeven moment liep het echt uit de hand. Er kwamen reünies, de eerste tijd ben ik daar niet mee naar toe gegaan. Dat was voor de mannen. Later, toen ik ook meeging, hoorde ik van de andere vrouwen dat ook enkele van hun mannen zoveel last hadden in hun slaap. Maar die wisten inmiddels wat het was. Het werd toch tijd dat hij ging praten. Want minstens twee keer in de week was het dat hij zo schreeuwde en akelige geluiden maakte.”

“Als ik het merkte dat hij weer begon te draaien in bed, dan maakte ik hem wakker. En uiteindelijk kwam het er toch uit.” “Dan zit ik in de **kampong**. Dan voel ik me gevangen,” zegt sobat Graus. “Ook nu nog heeft hij er dikwijls last van. Als ik hem wakker maak, is het over. Maar dat is zo angstig als je niet weet wat er is. Wij kwamen er achter dat we die maatschappelijk werkster moesten bellen. Zo zijn we in Doorn terecht gekomen.”

“Wat ik ook wel graag even wil vertellen is dat wij van april tot oktober beiden iedere maand één of twee dagen zitting hebben in het informatiecentrum bij het monument in Roermond. Wij zijn daar dan van ’s morgen 11 tot ’s middags 4 uur,” zegt mevrouw Graus. “Verleden jaar kwam daar een echtpaar met een dochter en schoondochter. Die kwamen om half twaalf ’s morgens binnen en of ze ook foto’s mochten maken. Ze maakten op speciaal verzoek van de dochter een film voor haar vader vanwege dat hij 50 jaar getrouwd was. Ze kwamen ergens vanuit het noorden. Ook bruidsparen komen foto’s maken en mensen die as komen uitstrooien. Soms zie je hele dagen niemand daar. We zitten daar met ongeveer 20 mensen. Het is vrijwilligerswerk. Iedereen heeft zijn vaste dagen dat ze aanwezig zijn. Meneer Graus: “Je hoort het. Ik kan nog steeds niet stilzitten. Dat is niks voor mij. Daar word ik ziek van.”

Meneer Graus vervolgt over Indië, “We gingen op 20 juni 1947 met de ‘**Sloterdijk**’ naar Nederlands Indië. Eerst zouden we naar **Makassar** gaan, want er waren al een paar jongens van ons daar naar toe als kwartiermaker. Op **Sabang** werd het toch Batavia. We lagen daar in een tentenkamp **Tjideng Baroe**. Dat was meteen toen met de **1^e politionele actie**. Enkele dagen later zijn we met de landingsvaartuigen naar **Semarang** gebracht. Gelegerd geweest in **Semarang, Weleri, Bodja, Pemalang, Kadjen, Belik, Bantarbolang** en **Paningaran**. Meer weet ik er niet meer. We werden ook wel ingezet met een paar man bij andere bataljons. Ongeveer drie en half jaar hebben wij daar gezeten. Ze hebben tegenwoordig wel goed materiaal hoor. Maar ik had een **stengun**, dat is een automatisch wapen, maar dikwijls genoeg als je moest schieten bleef de kogel gewoon in het loopje zitten. Nou, als je dan twee dagen op patrouille was liep je met een vastgelopen wapen. We hadden de **Lee- Enfield**, de **karabijn** en ook de **Bren**. Dat was een zwaar wapen. Als je daar materiaal van mee moest dragen...fttt!Maar het ging om het kapitaal daar in Indië. Onder die grote kopstukken is ook veel gebeurd wat het daglicht niet kan verdragen.

“Hoe vond u Indië?” “Ja, daar vraagt u iets,” zegt sobat Graus. “Het zal best een mooie streek en natuur zijn geweest, maar wij hebben meestal in die kampongs gelegen. Je kon niet profiteren van het land. Nee, we waren zeker geen toeristen. We lagen meer in de kampongs dan dat we wat van de natuur zagen.”

"Ik ben vanuit Nederlands Indië gewoon teruggekomen naar Nederland. Wat heb ik toen gedaan? Effe kijken. Hier in Echt was een brouwerij. Daar ben ik toen een tijdje gaan werken. Een biertje is nooit weg." "Toen u naar Indië ging, kende u uw vrouw al?" stelt nu Joop eens de romantische vraag. "Nee, ook niet eerder gesproken. Haar heb ik leren kennen toen ik bij de brouwerij ging werken. Als ik bier uit ging rijden met die vrachtwagen. Als ik haar niet had gesproken, had ik niet geweten waar ik dan terecht was gekomen. Misschien was ik dan in de goot terecht gekomen."

"U bent in 1964 getrouwd. Hebt u kinderen?" "Niet van ons zelf, maar het dochttertje van mijn zus. Zij overleed toen Jacqueline 4 weken was. Ze heeft zelfs nog in de couveuse gelegen. Ze woog maar net een kilo," vertelt mevrouw Graus. Sobat Sjra doet zijn verhaal hierover. "Ik durfde geen kinderen te nemen. Ik was er bang voor. Hoe kreeg je die groot. Ik zag zoveel gekke dingen allemaal voor me. Vanuit Indië. Ik dacht: zouden hier de kinderen er straks ook zo allemaal bij lopen als daar? Dat ze 's avonds bij de kampong kwamen en bedelen voor wat eten."

"De verantwoording en onzekerheid drukte voor u te zwaar?" vraagt Marianne. "Ja, dat was het. Toen dat kind van haar zus hier werd gebracht, heb ik doodsangsten uitgestaan. 's Nachts uit bed, gaan kijken. Bezorgd! Tot en met! Elektrische verwarming aangelegd op haar kamertje, want het was veel te koud daarboven." "U had dus een extreem groot verantwoordelijkheidsgevoel," merkt Marianne op. "Zij was heel anders, veel resoluter," daarbij kijkt hij naar zijn vrouw.

"Ik heb altijd hard gewerkt. Ik heb mestvarkens gehouden en van die pelsdieren, nertsen. En in de tuinbouw gezeten. Toen hebben we heel hard moeten werken. Bijna slavenarbeid verricht. Van 's morgens vijf uur tot 's avonds elf uur. Echt slavenwerk. Ik snap niet hoe we dat toen vol hebben gehouden.

Ik was eens op stap met een veekoopman. En die veekoopman had een taxivergunning. Op een gegeven moment vraagt hij: 'Goh Sjra, wil jij die vergunning niet hebben?' Ik zei: Oh, waarom niet. We kwamen terug van de boer op te zijn geweest. We stopten bij het gemeentehuis, gingen naar binnen en werd de vergunning voor me overgeschreven. Zo ging dat toen! Jaren daarna moest je allerlei papieren hebben. Ik doe nog steeds ritjes hoor. Ik heb jaren schoolkinderen gevaren (gereden red.)" "Dat deed hij meer dan vijftig jaar!", zegt mevrouw Graus kordaat en trots! "De laatste jaren reed ik voor een gehandicaptenschool in Valkenburg. Ik reed twee kinderen hier vanuit Echt. Via een ander taxibedrijf uit Echt kreeg ik iemand die moest in Hoensbroek in de revalidatie. Ik heb toen even een goeie tijd gehad. Nu stelt het niet veel voor. Met een paar dames boodschappen doen."

Als ik met de auto ergens naar toe moet en moet wachten heb ik de Sepatoe Roesak in de auto liggen. Dat leest het lekker weg. Leuke verhalen! Ja, dat is een makkelijk boekje. De Checkpoint lees ik nog wel, maar ik vind hem saai geworden. Het interesseert me niet zo wat ik erin lees." "Bij ons gaat het juist om uw verhaal! Dat is uniek. Het gaat over wat u hebt meegemaakt. Jullie hebben een hoop meegemaakt. Maar wat er ons vertelt wordt, daar schrijven we over. Tenzij het liever niet mag. En dat respecteren wij ook. We hebben echt veel meer gehoord dan dat waar wij wel over schrijven, " antwoordt Joop.

"Bent u ooit nog eens teruggeweest naar Indonesië?" "Nee, maar dat had ik toch wel heel graag gedaan," antwoord Sjra Graus.

"Kom ik toch nog met een vraag die we bijna altijd stellen, wat is het mooiste wat u is bijgebleven van uw tijd in Nederlands Indië?" "Als wij eens in kampongs kwamen, dan was de Loerah de baas van de kampong. Dat was de eerste man met wie we contact zochten. Die kon vertellen wat voor volk er in de kampong zat en zo. Dat ging niet altijd zonder slag of stoot met zo'n man eigenlijk. Kijk, wij waren er en 's nachts kwamen die ploppers. Dikwijls gebeurde het dan dat hij werd opgehangen aan zijn hut als ze er achter waren gekomen dat hij contact had gehad met de Hollanders.

Ja, wat is de mooiste tijd?" "Is het niet de kameraadschap met elkaar?" vraagt Joop om een beetje te helpen. "O ja, dat zeker wel. Als het erop aan kwam, dan stonden we klaar voor elkaar. Ook als er iets was met spanningen van patrouilles of het een of ander. Dan werd niet gevraagd of het gevaarlijk zou zijn. Ja, dat was kameraadschap."

"Hij heeft ook zijn veteranenkostuum met zijn onderscheidingen. Dat draagt hij altijd met trots. Ook bij herdenkingen," merkt mevrouw Graus trots op." "Ja, het was bij de Limburgse Jagers dat wij daar waren uitgenodigd. Ik vraag me wel eens af als ik om me heen zie, hoe ze nou allemaal aan die medailles komen," zegt Sjra Graus. "Nou, gewoon vragen," spoort Marianne hem aan, "meestal zit er een mooi gesprek aan vast." "Ja, je hebt gelijk. In Den Haag op de veteranendag werd ik ook aangesproken door iemand die zag dat ik van 4-6RI was. Die zei dat ik ook naar Vught moest gaan, naar jullie reünie." "Ah, dat is vast Vic Brouns geweest!" meent Marianne. "Ja, inderdaad, dat was hem!"

Over Vic Brouns hebben we ook nog berichtgeving. Helaas ook geen vrolijk nieuws. De twee Bokkenrijders zijn beiden op hun laatste patrouille gegaan.

Victor Brouns, 4-6 RI
Echtgenoot, vader en grootvader.
21 mei 1926 - 16 maart 2024

De afscheidsdienst vond plaats op zaterdag 23 maart 2024 in de H.Michaëlkerk te Thorn. Na de dienst is Vic Brouns in besloten kring naar het crematorium gebracht.

Bokkenrijder Vic Brouns was een vaste bezoeker van de reünies, samen met zijn vrouw Annette. Wij ontmoetten hen ook thuis in Maasbracht. Hier vertelde hij aan ons zijn verhaal.

Nadat mevrouw Annette Brouns ons heel hartelijk welkom heette wachten we even op sobat Vic. "Hij moet even zijn fiets wegzetten. Hij heeft net nog een lekker eind gefietst."

Eenmaal met zijn allen in de huiskamer aan de koffie komt het gesprek al snel op gang. Omdat sobat Vic het heeft over BNMO zitten we meteen midden in Vic zijn belevenissen in Nederlands Indië. "U bent gewond geweest?" "Nee en ja, ik heb PTSS 10%," zegt sobat Vic Brouns. "Het kwam er tien jaar geleden toch uit. Uit onderzoek bleek dat ik een shock zou hebben gehad." "En daar helpen geen pilletjes van de arts tegen," valt mevr. Brouns kittig in.

"Ik weet ook wel wanneer dat gebeurde," gaat sobat Vic verder. "Dat was de eerste dag van de 2^e politionele actie. 18 december 1948. Toen zijn we de demarcatielijn overgetrokken. Ik was sergeant en had van die grote mitrailleurs bij me en die hebben we op die kleine paardjes geladen. We waren een kilometer of 15 in het TNI-gebied gelopen en toen liepen we tegen de Siliwangi divisie op. Die waren onderweg naar West Java. Nou, dat hebben we geweten. We hadden een peloton infanterie met een luitenantje bij ons om ons te beschermen. Die stuurde ons eerst naar voren. Ja, ik wil wel verder naar voren gaan, als jullie met me meegaan. Uiteindelijk deed die dat dan wel. Maar je kon je hoofd niet boven de grond steken. Het was een hel! De paardjes werden meteen gedood. Die lui wisten precies waar we zaten. De kogels vlogen in het rond. Op een gegeven moment kregen we het bevel: terugtrekken! Toen was die luitenant al gelijk weg naar achter en de hele infanterie achter hem aan. Rennen! Nou, dat lukt je niet snel met zo'n zware mitrailleur, die laat je niet zomaar achter. Die heb ik nog een eindje meegesleept en toen ging het niet meer. Ik heb toen alle losse stukken eruit gehaald en de rest weggegooid. We zaten nog 10 a 12 kilometer van de demarcatielijn waarvandaan we waren vertrokken.

Alles was weggelopen. Wij moesten voor ons eigen zorgen. Eentje was er gewond die hebben we toen meteen terug gestuurd. Een man er bij om hem te beschermen. Op het laatst had ik er nog maar eentje over. In een kampong gingen we via weggetjes met bamboeomheiningen afgezet. Die ander was totaal de weg kwijt! Ik zei hem: 'Ik ga eerst de weg over, jij volgt!' Op een moment dat het stil was met schieten, ben ik over de weg gesprongen en tegen zo'n omheining terecht gekomen, zodat die mijn val brak. Het schieten begon weer. Op een volgend stil moment heb ik hem weer geroepen, wel tien minuten lang, maar hij kwam niet meer. En dan moet je gaan! Toen ben ik gaan kruipen tot ik in een slootje terecht kwam. Ik ben toen door dat slootje teruggekropen tot waar de achtergebleven troep zat.

Dat was 18 december 1948. Dat vergeet je niet meer! Later wilde de compagniescommandant dat ik een verslag zou indienen tegen die luitenant die weggelopen was. Daar ben ik dus niet aan begonnen."

"Ik zat bij 4-6RI, dat klopt. Ik ben vijf jaar in dienst geweest."

"Maar u bent eerst ergens geboren", zegt Joop. "Ik ben geboren in Thorn en daar gebleven tot mijn 18^e - 19^e jaar. Mijn ouders waren boer. In al die dorpen waren het boeren. De bakker en de slager waren zelfs ook nog boer. Ik kom uit een gezin van negen kinderen. Na de lagere school heb ik MULO gedaan. Ik heb een jaar gewerkt in Roermond op het bureau van de voedselcommissaris van Limburg. Dat was een organisatie die moest er op toezien dat de boeren vee leverden aan het Duitse leger. Dat was een hele administratie hoeveel vlees er aan de Duitsers moest worden afgedragen."

"Ik moest eigenlijk naar de Arbeidsdienst. Toen ben ik dus in Steenwijkerwold ondergedoken bij een boer en heb daar ook gewerkt voor de kost. Tot september 1944 heb ik daar ondergedoken gezeten, tot we waren bevrijd.

Wij waren dan wel vrij maar langs de grens waren nog steeds gevechten met de Duitsers. Het was nog heel onrustig. Een hoop van de bewoners zijn toen naar België getrokken, mijn broer en ik bleven. We moesten voor het vee en kippen zorgen die er nog waren. Dat heeft nog een half jaar zo geduurd. Daarna zijn de Engelsen weer verder opgerukt. Ik was net iets te jong voor de binnenlandse strijdkrachten. Toen werd het kantoor van de voedselcommissaris gesloten, want dat had geen functie meer. Ik was al een beetje een vrijbuiters en dus heb ik mij vrijwillig gemeld voor Engeland. Daar kon je toentertijd naar toe voor een officersopleiding. Dat was in Brentwood, daar heb ik mijn eerste opleiding gehad. Daarna een anti-tankopleiding in Wales, Malbrough. Die heeft 1 jaar geduurd en vervolgens ben ik terug gegaan naar Nederland. Toen was ik al militair. Ik had al de rang van korporaal. In Nederland heb ik wat rondgezworven van de ene kazerne naar de ander. In september ben ik naar Maastricht gegaan, de Tapijnkazerne en daar werd de 2^e divisie opgeleid. Dus het werd 2-4-6 RI, de ondersteuningscompagnie. Het was eigenlijk anti-tank, mortieren, carriers en pioniers. Met anti-tanks konden we daar niets doen, ze hadden geen tanks. We kregen mitrailleurs. Watergekoelde mitrailleurs." "Hoe kwam u op het idee om naar Indië te gaan," vraagt Joop. "Och, ik wist toch dat ik dienstplichtig was en de 2e Palmboom divisie was al opgekomen. Het leek me wel wat!

In de herfst kwam dus de lichte op van de 2^e Palmboomdivisie. Daarbij zijn we toen opgeleid en gingen daarmee naar Indië. Eerst met de trein naar Rotterdam. Het waren gesloten treinen. Dan kon niemand eruit. De MP bewaakte de treinen. Niemand mocht eruit. De overtocht was met de ms Sloterdijk. Beneden helemaal leeggemaakt en volgehangen met hangmatten. Daar moesten we slapen. 1000 man. Het stonk er! En dat is nog zacht uitgedrukt. Port Said aangedaan, daar handelden ze in die kleine bootjes. Vervolgens zijn we doorgeshaan naar het eiland Puloë, net boven Sumatra. Daar hebben we een paar dagen in Sabang gelegen. Van daaruit zouden we naar Celebes gaan maar dat ging niet door en gingen we naar Tandjongpriok. Daar hebben we 3 weken in tenten gelegen. Om te acclimatiseren. En vervolgens begon de 1^e politionele actie.

We zijn met de Sommeldijk naar Semarang gegaan. Ik was toen sergeant. Vanuit Semarang zijn we opgerukt tot Weleri, Toereng en door richting Solo tot waar de demarcatielijn lag. Daar kregen we dus die vuurdoop. Het was er bloedlink. Ik was pelotonsergeant."

“Ik was streng, maar rechtvaardig. Toen werd het patrouille lopen langs die demarcatieline. Ik heb zoveel geluk gehad. En het is zo: niemand gaat voor zijn tijd! Maar ik had wel veel geluk. Ik heb zoveel in de penarie gezeten.”

“Ook veel gelachen. We zaten met zo’n 35 jonge knullen bij elkaar! Er zat van alles tussen. Och Sjenkse Faassen, was een knechtje bij de fietsenmaker. Het was in Maastricht in de opleiding. Vrijdag mochten we naar huis ja en zondagsavonds moesten we weer terug zijn. Sjenkse kwam nooit ’s zondagsavonds terug! Hij moest op rapport komen waarom hij niet terugkwam. Dan zei die: “Ik mocht van mijn moeder in het donker niet langs het kanaal fietsen.” Marianne moet lachen: “Geweldig, in opleiding tot soldaat en dan mocht die niet langs het kanaal fietsen.” “Ja, maar het was wel zo dat die dan zoveel had gezopen, dat die gewoon niet terug kon komen,” lacht Vic Brouns. “Ja, we zaten met een bont gezelschap bij elkaar hoor. Er was verder niets te doen eigenlijk hè dan patrouille lopen en kaarten. Zwikken! We hadden nog een heel ouwe radio waar muziek op kwam. Stukken van fanfare of zo, dan leefde iedereen op en mocht niemand wat zeggen.

Indië, het is een prachtig land, mooi land, de mensen zijn aardig maar onbetrouwbaar. Ze vertelden altijd precies wat zij dachten wat jij wilde weten. Als wij de weg vroegen naar een kampong dan zeiden ze: tia tia, zo, zo. Ze wisten dat wij er belang bij hadden dat het korter was dan dat het werkelijk was. We hadden baboes, djongossen in dienst die voor ons werkten. Die luitenant van mij had een heel grote textielfabriek hier in Tilburg. De zaak was verdeeld en hij wilde beroepsmilitair geworden. Het gebeurde een keer dat er ’s nachts, terwijl er toch 2 man op wacht stonden, geweren en mitrailleurs zijn gestolen. Daar is toen de krijgsraad aan te pas gekomen. Er werd geoordeeld dat er te weinig mensen op wacht hadden gestaan en de luitenant werd hiervoor verantwoordelijk gesteld. Dat hij beroepsmilitair wilde worden kon hij toen wel vergeten. Daar was hij uiteraard helemaal kapot van. Hij was pelotonscommandant en ik pelotonsergeant.”

“Ik werkte dus veel met hem samen. Hij begon toen te drinken. 's Avonds ook. Als die dronken was begon die te schreeuwen dat hij terug wilde naar die fabriek. Hij was helemaal de kluts kwijt. Toen ben ik in die tijd eens een paar dagen met verlof in Semarang geweest. Daar belde onze compagniescommandant Pest mij op om te vertellen dat de luit dood was. Het is allemaal raar gegaan. Tijdens schietoefeningen, op wilde zwijnen jagen, is het misgegaan. Na afloop is bij het instappen die bren mitrailleur afgegaan. Naar mijn idee is het zelfmoord geweest.

Eind februari 1950 ben ik met de ‘Impire Brent’, een Schotse boot die emigranten naar Australië had gebracht, teruggekomen in Nederland. Ik kwam aan in Amsterdam en ben met de bus naar huis gegaan.

Toen heb ik wat rondgelopen, rondgezworven door Nederland. Ik had geen geld en geen werk. Op een gegeven moment had ik een liefje in Den Haag. Haar vader werkte bij de belastingen. Ik dacht dan ga ik naar Den Haag toe en ga ik daar werken. Als ik geen oproep zou krijgen dan wilde ik emigreren naar Australië of Nieuw Zeeland. Dat ging niet door want ik had geen bewijs dat ik ergens gewerkt had of een vak had gehad. Dus ik ben bij de belasting blijven hangen. Met het meisje ging het af. Uiteindelijk leerde ik haar, Annette, kennen. In 1956 zijn we getrouwd. We hebben drie zonen en ook al kleinkinderen. Via een kennis bij het ministerie kon ik worden overgeplaatst naar Limburg. In Heerlen. Daar ben ik gebleven tot ik overstapte naar Weert en via Weert ben ik overgeplaatst naar Sittard en op mijn 59^e ging ik met de VUT. Ik was al eerder weg want ik had al een hartoperatie gehad en een pacemaker. Ik heb later nog een openhartoperatie gehad in Houston. Inderdaad, via de toen bekende ‘luchtbrug’. Ik heb daarna nog een paar fikse aanslagen op mijn gezondheid gehad, maar ik ben er nog!

Ik praat niet zo makkelijk over Indië hoor,” zegt sobat Vic. “Nou, u hebt toch al heel wat zitten vertellen,” merkt Joop op. “Och die verhaaltjes die ik vertel, dan vraag ik mij af, geloven ze dat wel?

Ik heb een keer meegemaakt bij de eerste politionele actie dat wij op een post waren. We stonden 's morgens op, Haverkamp van de mortieren en ik. We gingen buiten plassen. En dan zien we daar een kabeltje lopen. Dat kabeltje liep naar zeker 100 grote 3inch mortiergranaten die in een bamboehut lagen opgeslagen. Ik heb het kabeltje kapot getrokken. Je moet er niet aan denken wat er gebeurd had kunnen zijn als dat ding afgegaan was. Dan zat ik hier niet meer”....“En dan hadden wij u herdacht bij de herdenking in Roermond,” vult Marianne aan. “Weer geluk gehad! Ja, net als met die carrier. We moesten iedere dag in konvooi rijden om eten te halen. Dan was de weg opengebroken en achter zo'n bergje, daar zaten ze dan. Ze schoten je zo voor de flikker. We reden om de beurt, korporaal van der Staa uit Den Haag en ik.”

"Hij was aan de beurt. Hij zat in die carrier en werden er drie doodgeschoten. Die korporaal zat dus op mijn plaats, daar vooraan waar ik ook altijd zat. En dan had ik een brenmagazijn naast me staan. Daar is een kogel ingekomen en die heeft het brenmagazijn helemaal opengescheurd. Dus weer geluk!

We moesten die route vaak rijden met die brencarriers," gaat sobat Vic verder. "Je moest dan ook over die houten bruggen. Je wist nooit of ze doorgezaagd waren of niet. Dan kon je wel zeggen tegen iemand: joh, ga jij eens kijken of die brug wel goed is, maar dat deed ik niet. Ik ging altijd zelf." "Later hebben de jongens mij dat eens op een reünie vertelt," zegt mevrouw Brouns. "Houd hem ere! En dat doe ik ook!"

"Er is een boekje, 'onze Jan in Indië'. Die man, (*Gerard van der Lee (87)red.*) heeft eigenlijk nu pas een boekje geschreven over die tijd," zegt Vic Brouns. "Er zijn daar zoveel dingen gebeurd dat niet mooi was, maar het was oorlog. De vijand deed eveneens vreselijke dingen. Schieten of geschoten worden. Er zijn krijgsgevangenen gemaakt, gedood en in de kali gegooid. Bij de krokodillen. Ook dat is gebeurd. Er is over en weer van alles gebeurd. Ik ben er toch trots op dat ik veteraan ben. Ik denk nu wel meer terug aan Indië. Ik ben nooit meer teruggeweest hoor. Van collega's die wel terug zijn geweest, hoor ik ook dat er zoveel veranderd is, dat je het haast niet meer herkent."

"Ik ben wel eens gevraagd om jonge militairen een onderscheiding op te spelden bij de Limburgse Jagers. Ik heb het niet gedaan," zegt Vic Brouns. Ik ben maar zo klein en dan bij die grote kerels die onderscheiding opspelden, daar kan ik niet bij!" "Oh, dat maakt toch niet uit. Ze vinden het een hele eer om van een oudgediende hun onderscheiding te krijgen en zeker een van de Limburgse Jagers, want de Bokkenrijders, 4-6RI, zijn Limburgse Jagers. De jonge militairen zijn trots op jullie. Jullie hebben elkaar heel wat te vertellen."

Peter G.F. de Jong, 42 AAT
1 oktober 1928 - 24 april 2024

Selamat djalán

Ter nagedachtenis aan mijn vader:

“Peter werd als 1^e zoon op 1-10-1928 in Eindhoven geboren. Hij kwam uit een groot gezin, waar geen tijd, liefde of geld was. Daarom stond hij al vroeg op eigen benen en was hij op zichzelf aangewezen. Ongeveer 2 jaar na de 2^e Wereldoorlog ging hij in militaire dienst. Daar hoorde hij dat hij naar Indonesië werd uitgezonden.

Een lange bootreis met zeeziekte stond hem te wachten en dan naar een onbekend land met andere gewoontes, klimaat en ander eten en niet te vergeten weer een oorlog. 30 dagen, dag en nacht varen op het immense schip, de Zuiderkruis, met onbekende jongens uit alle delen van Nederland.

Hij kwam aan op Sabang, Sumatra om vervolgens door naar Soerabaja op Java te gaan. Hij zat bij 42 AAT en bestuurde daar de vrachtwagens voor bevoorrading van vele militaire plaatsen, waaronder Jakarta. Vaak reed hij voorop in de colonne, wat geen ongevaarlijke plaats was op die droge, stoffige landbouwwegen. Werken en verblijven in oorlogsgebied, waar enkele van zijn jonge vrienden omkwamen, liet bij hem een diepe indruk achter. Toch was het ook een hele speciale tijd voor hem. Hij voelde zich er thuis en droeg Indonesië en de bevolking daar een warm hart toe.

Mijn vader kon een aardig woordje Indonesisch praten en hij was een liefhebber van Indonesisch eten. Hij sprak altijd over zijn tampat en de baboe, die zijn was deed. Hij genoot van zijn tijd daar, ondanks de oorlog, de gevechten, het gevaar van de sluipschutters en de warmte. De terugreis na ruim 2 jaar Indonesië was voor hem erg dubbel. Hij kwam midden in de winter terug in Nederland. Hij had alleen zijn soldatenpak, winterjas en zijn soldatenkist. Geen onderkomen, geen inkomsten en geen hulp.”

“Nederland was nog in wederopbouw en Indonesië was geen succesvolle operatie. Maar hij was super handig en kon met zijn handen mooie dingen maken. Hij ging werken als metselaar in de bouw. 95 jaar mocht hij worden en hij heeft tot het laatst toe in zijn Volvo gereden en tot het einde zelfstandig gewoond en zijn beslissingen zelf genomen. We missen zijn eigenwijsheid enorm. Ayah Sayang, Terima Kashi”

Anita van der Weerden-de Jong

Sobat Rieks Venema, 2-12 RVA,
20 februari 1925 - 23 mei 2024

“Als een olifant het bos in.
Mijn leven is voltooid.”

Rieks Venema was van 2-12 RVA. Op één van de reünies van de T-Brigade waar hij samen met zijn ‘lift-Lat-relatie’ Marion aanwezig was, vertelde hij: “Ik ben de enige die nog over is van dat onderdeel. En laat ik nou bij jullie op de reünie tussen de aanwezige 2-2RVA-ers ook nog een oud schoolvriendje van mij herkennen!”

“2-12 RVA, Regiment Veld Artillerie, werd in Ede opgericht op 1 maart 1947. Het was onderdeel van de 2^e divisie Palmboom. Er zaten dienstplichtigen van het jaar 1946 in. Ze vertrokken op 11 juni 1947 aan boord van het s.s. Zuiderkruis naar Nederlands Indië en kwamen op 10 juli 1947 aan in Semarang. Ze werden gelegerd in Oud Tjandi. Eigenlijk was het de bedoeling dat ze de taak en uitrusting van KNIL A1 Veld zouden overnemen, maar om dreigende situatie werd dit uitgesteld. Tijdens de 1^e politionele actie werd het verdeeld onder 1^e Afdeling Veld Artillerie, 2-2^e Regiment Veld Artillerie en de Stafcompagnie Tijgerbrigade, om praktijkervaring op te doen.

Na de 1^e politionele actie werd het na veel hard werken en problemen uiteindelijk mogelijk om een 3inch mortier” batterij te vormen. Naast dit kregen ze een infanterietaak voor Basis Commando Semarang.

Op 25 november 1947 loste ze uiteindelijk KNIL A1 Veld af en kwam weer onder het commando van de Tijgerbrigade. D-Batterij werd 26 november in Ambarawa gestationeerd en C-batterij werd gestationeerd in Soemonowo op 16 december 1947, beide ondersteund door 2-7RI. Naast de artillerieopdracht werd het belast met bewaking en liepen patrouilles. Op 9 Januari was het gebied onder controle en keerde de rust weer.

De 2e politionele actie begon voor 2-12^e Regiment Veld Artillerie samen met 2-2^e Regiment Veld Artillerie met wie zij samen een barrage van 1000 granaten afvuurden op 19 december 1948. C-Batterij was toegevoegd bij de pantserspitsseenheid en bereikten op 20 december 1948 Bojohali en een dag later Jokjakarta.

Op 23 december 1948 namen zij van 1-15^e Regiment Infanterie de taken voor het noordelijk deel van Djokjakarta over. Echter een paar uur later werden zij al overgeplaatst naar de W-Brigade met wie zij gedurende de rest van hun verblijf in Nederlands-Indië opereerden. Ze vertrok op 9 Maart 1950 weer naar Nederland met de "Fair Sea" en kwam op 5 April 1950 aan in Rotterdam."

Rieks vertelt heel veel. Eigenlijk te veel om op te schrijven. "Is niet erg", zei sobat Rieks, "ik stuur jullie wel mijn aantekeningen per e-mail. Maar waarom ik oorlogsvrijwilliger werd vertel ik je alvast als beginnetje. In mijn klas van het Gymnasium Haganum werd ik boezemvriend met een twee jaar oudere jongen, die vanwege leeftijd en Indische achtergrond een stabiliserende invloed had op mijn toch wel iets 'weltfremde' natuur. Zijn vader, ooit predikant in Sukabumi, was wegens ziekte naar Nederland teruggekeerd en vervolgens overleden. Het achtergebleven gezin -moeder en zes kinderen- zette in een riant herenhuis de veel vrijere Indische levensstijl voort, waarbij ik me bijzonder thuis voelde. Er was echter nog een zoon, de oudste, die met een goede rijksbaan in Indië was achtergebleven. Deze zoon met vrouw en twee kinderen werd door de Jappen geïnterneerd, verblijfplaats en/of in leven zijn toen onbekend. Zodra onze oorlog in mei 1945 tot een eind kwam, meldden vriend Bert en ikzelf ons als eersten aan als oorlogsvrijwilliger om de landgenoten in Indië uit de gevreesde Jappenkampen te krijgen. Zonder de toevallig ontstane vriendschap met mijn vriendje Bert zou Indië niet op mijn agenda hebben gestaan!" Tot zover het begin van de belevenissen van sobat Rieks. Later ontvangt Marianne bericht van sobat Rieks: "Best Tijgerwijffie! Laat ik er nu voor het eerst in geslaagd zijn om een stuk uit een veel langere tekst te knippen! Hoop dat het goed overkomt." Helaas is het er nooit van gekomen!

Overeenkomstig de wens van Rieks is zijn lichaam beschikbaar gesteld aan de Medische Wetenschap te Utrecht.

Teunis Jan Jansen Venneboer, 5-5 RI,
Vader, schoonvader, opa en opa Zutphen
Voormalig secretaris Stichting Veteranen 5-5RI
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau
23 september 1927 - 11 juni 2024

Ga met God en Hij zal met je zijn.

De afscheidsdienst werd gehouden op woensdag 19 juni om 13.00 uur in de Protestantse kerk De Wijngaard te Zutphen.

Sobat Jan Jansen Venneboer zag de overeenkomsten met wat de soldaten nu meemaken in de wereld. "Je moest patrouilles lopen en rekening houden met guerrilla. Er was wel contact, voor werk in de keuken of in de wegenbouw. En in het civiel bestuur werd samengewerkt. Soms werd je wel eens voor een bruiloft uitgenodigd. Maar toen kwam het gedonder van de tweede politionele actie. De bevolking zag je niet meer. De mensen werden tegen de Nederlanders opgezweept. Het was belangrijk dat je liet zien dat je er was. We moeten pacificeren. En toen kwam ik ook in een hinderlaag. Een trekbom, een wapen wat nu ook nog in de strijd wordt gebruikt, ontplofte onder een gepantserde auto. Acht doden. Uiteindelijk negen.

Tijdens de acties zijn we vaak op heftige tegenstand van de TNI gelopen. Er zijn bruggen opgeblazen, berm bommen geplaatst en tankvallen aangelegd."

De Genie aan het werk bij een van de vernielde bruggen. Foto Archief NIMH

“Bovendien zitten er overal snipers, sluipschutters. Wat ook niet meehielp was dat de opmars een stuk minder snel ging dan gehoopt omdat we te maken hadden met hevige regenbuien die de wegen onbegaanbaar maakte. We zaten net in het regenseizoen, de Moeson. Toch hebben we onze doelen weten te bereiken.

Maar de TNI verslaan of verdrijven, nee, dat is niet gelukt. De TNI is een guerrilla-oorlog aan het voeren. In januari 1949 zijn we naar Jogjakarta verplaatst waar we samen met andere legeronderdelen de verzetsstrijders uit de omgeving van de stad verdrijven. Het is een heftige tijd. Er worden intensieve patrouilles gelopen om de wegen naar Jogjakarta te beveiligen.

Maar ondanks dat weet de TNI toch steeds weer wegen en bruggen onklaar te maken met het gevolg dat we dagen zonder de aanvoer van goederen en post zaten. Er worden veel acties ondernomen, ook van meerdere dagen achtereen om kampongs te zuiveren. Het heeft niet veel effect. We waren onderbezet. Zo hadden we een deel vrij van Pemuda's gemaakt, zo kwamen ze aan de andere kant weer terug.

Op 21 mei 1949 wordt een patrouille ingedeeld voor de volgende dag die in Wonosari zal zijn. Op 22 mei, vroeg in de ochtend, worden de voertuigen voor de patrouille opgesteld. Een pantservoertuig voorop met daarachter drie brencarriers met mortierschutter en nog enkele drietonnens met fourage en jongens van de infanterie. Een tocht van ongeveer 40 kilometer. Tegen een uur of acht in de ochtend komen we in de buurt van kampong Serut. Het valt ons op dat het doodstil is. Niemand op de sawahs aan het werk, geen vogels te horen. Nou, dan wist je dat er gedonder kwam. We moeten halt houden voor een verdachte plek in de weg. En dan gaat ineens het mis. Een ware hel.”

De vernielde pantserknuts. Foto Jan Jansen Venneboer.

“Een zware explosie. De pantserknuts die voorop ging in de colonne wordt door een trekbom van 250 kg gelanceerd. Stof, stenen en brokstukken van de pantserknuts klappen neer.

Een hel. Van de negen 5-5 RI-ers die in de pantserknuts zaten zijn er acht op slag dood. Een soldaat van de 5^e veldgenie zwaargewond. Na de explosie wordt de colonne door de vrijheidsstrijders onder vuur genomen. Iedereen gaat meteen in dekking en nemen we de rand van de kampong Serut onder vuur met mitrailleurs en de 3inch mortieren. De pantserknuts is door de enorme luchtdruk naar de weg in de sawah terechtgekomen. Een groot gat in de weg is in de weg geslagen waar de knuts werd getroffen.

De negen kameraden worden meteen de volgende dag al begraven op het ereveld Candi in Semarang. Het was een heel indrukwekkende plechtigheid. We hebben zelf de kisten met de gesneuvelde jongens naar de graven gedragen.

Ja, dat was heel indrukwekkend zo’n lange droevige stoet. Dat vergeet ik nooit meer. Ook de andere jongens waren zwaar aangedaan.”

De intriëste begrafenisstoet. Foto: Jan Jansen Venneboer.

“Voor we naar Nederland vertrekken is er op 16 maart 1950 een afscheidsplechtigheid op het ereveld Candi van de daar 32 begraven 5-5RI-ers. Vijf van de totaal 37 gesneuvelden liggen ergens anders begraven. Maar ook zij worden herdacht. Alle namen worden genoemd en er is een stille tocht langs de dan al honderden graven van de gesneuvelden. Allemaal jonge jongens. Ze hadden een heel leven nog voor zich, dat leven werd ineens voorgoed afgebroken.”

Jacobus (Jacob) van der Linde,
Lieve man, onze pappa en opa
12 juli 1928 – 24 juli 2024

De heer is mijn herder, mij zal niets ontbreken.

“Ik ben vrijwillig naar Indië gegaan. Samen met mijn broer Nico”, vertelt Jacob. “We hebben in het zelfde bataljon gezeten, 1-5RI van de V-brigade. Ik zat eerst bij het 1^e. Ik heb gesmokkeld met mijn leeftijd, ik was 16 jaar! Eigenlijk mocht ik niet in dienst op die leeftijd. De burgemeester heeft voor mij getekend, en de brandweercommandant. Mijn moeder overleed maart 1945. 45 jaar en mijn vader overleed in 1947. Mijn vader was in de levensmiddelen. Hij was kruidenier. Ik zat in Indië en mijn broer Nico was toen al onderweg naar huis. Hij werd teruggeroepen omdat hij als kostwinner voor het gezin moest zorgen. We waren met 7 kinderen in het gezin, 4 jongens, drie meisjes.

Ik ben in Scharendijke geboren en altijd gebleven. Nee, in 1944 zijn we geëvacueerd naar Breukelen. Alles werd hier door de Duitsers onder water gezet. Het water was zo hoog dat er geen parachutisten neer konden komen. In een zomerhuis van familie hebben we tot aan het einde van de oorlog gezeten. Ik was net van de lagere school hier af, toen we naar Breukelen gingen. Daar had ik een vriend die zijn zus in Driebergen ook bij de ondergrondse zat, dus de Binnenlandse Strijdkrachten. Ik ben er ook bij gegaan. In Driebergen zaten die NSB-ers die in Driebergen en in Zeist waren opgepakt in twee van die barakken. Daar zijn Nico en ik eigenlijk begonnen met onze dienstdienst. Toen liepen we al bewapend. Je had een sten. We hadden de opdracht dat als ze de benen nemen, je moet schieten en dat had je ook gedaan hoor natuurlijk, want toen was het toch nog in die tijd dat je wat tegen die NSB-ers had. Die rotzakken, zei je toen.

Ik denk dat we een paar maanden op Sparrenheide hebben gezeten. Toen zijn we naar Amersfoort gegaan. Naar de Prins Bernhardkazerne. In oktober zijn we daar weggegaan. We zijn met de trein van Amersfoort naar Zwolle gegaan.”

“We hebben in Wezep, dat is vlak bij Zwolle, in de Prins Willemkazerne gelegen. In Amersfoort hebben we ons aangemeld als oorlogsvrijwilliger. Daar kregen we een opleiding van een paar maanden, samen met jongens uit Spakenburg, Amersfoort, Zeist, Driebergen en de kersenplukkers. Die kwamen uit de Betuwe, Tiel, Culemburg. Wij hadden 4 compagnieën. Er waren er te kort, want we moesten 800 man hebben. Toen hebben ze uit de Binnenlandse Strijdkrachten vanuit Culemborg en Tiel, dus de kersenplukkers, die omgeving, toegevoegd aan ons. Ons embleem was dat met de krokodil. Wij waren het krokodillenbataljon.

De rest van de opleiding kregen we in Engeland, East Hempstead, vlakbij Londen. We zaten daar in allemaal van die nissenhutten. Daar vandaan zijn we dus met s.s. Johan van Oldenbarnevelt naar Ipoh, op Malakka gegaan. Want toen mochten we Nederlands Indië nog niet in. Op Malakka hebben we een maand of twee, drie op Camp Ipoh gezeten en kregen we tropenopleiding. Ik was bij de infanterie, maar ik ben later chauffeur bij de 1e compagnie geworden.

In maart 1946 mochten we eindelijk Indië in. In de haven van Priok kwamen we aan en gingen we naar Batavia. Daar hebben we zeker nog twee weken gelegen en toen zijn we per vliegtuig vanuit Kemarajan Batavia naar Andir in Bandung naar Bandung gegaan. We konden nog niet over de weg, want die was bezet door die ploppers.

“We zijn geland in Andir in Bandung en zijn we een kilometer of tien terug gegaan naar Tjimahi en daar hebben we in een kampement gezeten. Later zijn we van Tjimahi vandaan naar Bandung gegaan en daar werd dat hele bataljon verdeeld. Dus allemaal de kanten van de rimboe uit. Daar moesten we dan wachtlopen. De stafcompagnie zat midden in Bandung en wij zaten, dat zal ik nooit vergeten, in een Hollandse broodfabriek! Valkennet was dat! Daar hebben we zeker wel een paar maanden met het peloton gezeten.

Al zat ik samen met mijn broer in Indië, we hebben niet bij elkaar gezeten, maar we zagen elkaar toch zeker één keer in de week of twee weken. Ik heb de tweede politionele actie meegemaakt.

Ik ben in 1948 met de Kota Baroe teruggekomen op 3 juli en 12 juli werd ik 20! Ik kende mijn vrouw Cato al voor ik naar Indië ging. Die vonk was al lang overgesprongen. Op 13 november 2017 zijn we 60 jaar getrouwd geweest.

Terug in Nederland begon ik een melkbedrijf. Dat had ik een jaar of drie. Toen kwam de watersnoodramp! Alles onder het water! We zijn alles kwijtgeraakt. Alles. Het huis van ons stond lager en het water heeft tot aan de zolder gestaan, zelfs tot op de zolder. We hadden veel nog wat hoger gezet, maar dat mocht niet baten. Dan die grote schuurdeuren die los raakten en gingen drijven op de deining van de golven. Die botsten ook tegen de huizen aan en daar is ook veel door kapot gegaan, want dat bleef maar doorhameren”.

“Op den duur ging er een muur uit en dan viel alles in elkander. Het was niet eens zo door het water dat alles kapot ging, maar alles wat er ronddobberde en door de wind tegen de muren beukte.

Het meest wat mij is bijgebleven van mijn tijd in Indië is dat het een heel mooi land is! En de bevolking was ook wel goed maar je had er natuurlijk verschillende partijen en dat is verkeerd gegaan eigenlijk. Dat neem ik Soekarno kwalijk, dat het uiteindelijk resulteerde dat het geen Nederlandse kolonie meer werd.

En dan de Jappen die er ook nog waren. In de rimboe waar ik zat, dat was aan de buitenkant daar waren de Jappen niets eens geëvacueerd naar Japan toe. Er zat nog een heel bataljon. Dat was net even voorbij Bandung. Die Jappen hadden gewoon hun geweer nog en krissen, de klewangs en de hele handel. Dat hadden ze nog allemaal en ze stonden ook gewoon nog op wacht bij hun verblijven dat niemand in dat appartement kon komen. Dat waren allemaal bunkers. Later zijn ze dan naar Japan gegaan, maar er zijn ook nog weer die zijn achtergebleven. Die Jappen hebben ook een gemeen spelletje gespeeld tegen de Hollanders al.

Als er jongens sneuvelden, dat was voor ons heftig. Er zijn er zo'n 35 gesneuveld van ons en nog veel meer gewonden natuurlijk. Als er dan vrienden van je sneuvelen, dat is erg. Daar denk je nu ook nog wel eens aan terug. Die waren toch ook jong uiteindelijk. Het waren ook maar jongens. Die blijven in je gedachten, jonge jongens.

We gingen van het ene eind naar het andere eind toe. Toen was het al de opzet dat wij naar huis zouden gaan. Dat was in juli '48 of zoiets geloof ik. We gingen naar Semarang toe en daar zouden we op de boot stappen. Dus toen zijn we niet meer terug geweest in Bandung waar veel van onze jongens lagen. We konden daar geen afscheid nemen. Maar in Poerwokerto en in Banjomas, daar zijn we nog wel wezen kijken voordat we weggingen.

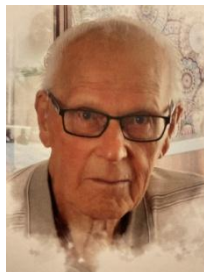
Ik ben vanaf Priok vertrokken. Een hele grote haven. Of dat er een muziekkapel was? Ja, ik dacht het wel, een militaire kapel. Nico was toen al thuis. Toen ik thuiskwam, arriveerde ik ook in Rotterdam, daar werden we best wel hartelijk ontvangen. Er was ook nog een minister, ik weet niet meer wie het was. We werden wel goed verzorgd hoor toen we terugkwamen.

De kameraadschap, ja die was goed,” stemt Jacob in. “Ja je kon echt elkander vertrouwen. Ze lieten je nooit vallen. Je vertrouwde elkaar je leven toe.” Dat leven is nu beëindigd. Jacob overleed op 24 juli 2024.

Ben van der Maat, 5 RS

Vader, schoonvader, opa en overgrootopa

9 april 1926 – 30 september 2024

Zomaar werd het stil

“De ceremonie was erg respectvol. Bij het gedicht gingen we allemaal staan en ook aansluitend bij de The last post. Dit was ook wat hij graag wilde. Het is goed zo, 98 jaar is heel wat. We hebben er verder een mooi en waardig afscheid van gemaakt. We hebben jullie gedicht bij mijn vader op laten zeggen en aansluitend als laatste, dat de vele mensen die er waren langs de kist liepen de muziekstuk “de ravijn” afgespeeld. Heel eervol en wat zou mijn vader trots zijn geweest als hij het zou kunnen zien. Jullie bedankt voor de mooie brief. Lieve groetjes Mia.”

Eric: “Aan Marianne heb ik gevraagd om een stukje te mogen schrijven in Sepatoe Roesak over mijn, helaas onlangs overleden opa Ben van der Maat. Een klein aandenken aan mijn opa zoals ik mijn opa zag en zie.

Opa is geboren in 1926 te Wormerveer als 6e van de 10 kinderen van Cees en Keetje van der Maat. Na enkele verhuizingen komen zij vlak voor de oorlog te wonen in Oudorp vlakbij Alkmaar. Opa heeft de lagere school afgemaakt en gaat te werk als timmerman bij zijn oudere broer aan de Velsertunnel. Op de fiets heen en terug door weer en wind, 6 dagen in de week. Door de oorlog en daaropvolgende bezetting wordt het werk aan de Velsertunnel stil gelegd. In 1943 moet opa onderduiken. Van de periode hiertussen weet ik weinig. Opa vertelde daar bijna niets over. Door de Arbeitseinzatz duikt opa onder bij kennis van zijn vader in Onderdijk. Hier zit hij redelijk veilig van de razia's die de bezetters uitvoeren. In die periode ziet hij een jongedame zingen in de kerk. Opa: ‘Een schattige dame met een prachtige stem’. Omdat opa ondergedoken zit duurt het een tijd voordat hij haar weer ziet. Tijdens de kermis vraagt opa haar uit om te dansen. De schattige jongedame zegt ja en samen gaan zij naar de kermis. In 1945 eindigt de 2e Wereldoorlog in Nederland en opa keert naar huis.”

“Zijn ouders zijn inmiddels verhuisd naar Heiloo. Opa blijft zijn hart volgen en bijna wekelijks fiets hij van Heiloo naar Onderdijk om naar zijn jongedame te gaan. Doordeweeks is opa aan het werk bij wegenaannemer A. Groot uit de Woude (vlakbij Uitgeest).

In 1946 wordt opa opgeroepen om in dienst te gaan bij het Nederlandse leger. Op de kazerne in Nijmegen en Harskamp (waarvan ik weet) krijgt hij zijn opleiding en wordt opa ingedeeld bij de verbindingdienst.

Verbindelaars in opleiding Ned. (foto's Nat.Archief) In Ned. Indie aan de slag

Een klein jaar later wordt bekend dat opa naar Nederlands-Indië moet. Opa gaat op zijn knieën en vraagt op 7 april 1947 de schattige jongedame met die prachtige stem, mijn oma dus, ten huwelijk.

In 1950 komt opa weer terug in Nederland. Oma wacht thuis op hem. Opa gaat 5 dagen later weer ‘normaal’ te werk, ze trouwen dat jaar en in 1951 wordt mijn vader geboren. In 1952 volgt mijn tante en in 1954 mijn oom.

In de tussentijd gaat mijn opa weer, op de fiets, aan het werk aan de Velsertunnel. Het gezin groeit op, de kinderen raken verliefd en verloofd en verlaten het huis. In 1980 gaat opa met pensioen en geniet met oma, kinderen en kleinkinderen van het leven. Oma overlijdt in 2008. Opa blijft genieten van het leven en ontmoet twee jaar later zijn eerste liefde van voor de oorlog weer. Tot het laatste moment was opa altijd druk bezig en nog enorm bij de tijd. Drie weken voor zijn overlijden wist hij mij nog duidelijk te vertellen hoe ik mijn werk in de grond-, weg- en waterbouw moet uitvoeren. Wijze lessen die ik niet zal vergeten.

Toen ik 10 jaar oud werd kreeg ik van mijn ouders twee verzamelmappen met tijdschriften geheten ‘Documentaire Nederland en de 2e Wereldoorlog’.

“Vol trots liet ik mijn cadeau aan opa zien. Opa was geen voorstander van oorlog maar keek wel met mij mee. Een van de 52 edities gaat over Nederlands-Indië. Bij het openen zit er ook een landkaart in. Opa vertelt dat hij ook in Nederlands-Indië is geweest na de oorlog, als militair. Met grote ogen kijk ik mijn opa aan: “Bent u soldaat geweest!” Op de landkaart wijst opa aan waar hij is geweest. Soerabaja, Ambarawa, Batavia, Semarang, Djokja herinner ik mij. Opa vertelt dat hij bij de verbindingdienst zat: zorgen voor telefoon- en telegraafcommunicatie.”

Foto's Nationaal Archief.

“Opa, heeft u daar ook geschoten? Had u een geweer?”, vraag ik als enthousiaste kleine jongen aan opa: “Mijn jongen, het is jouw verjaardag. Laten we nu genieten van de taart.” Einde gesprek.

Enkele jaren later vraag ik opa naar zijn tijd in Indië. Opa gaat naar boven en haalt een doosje met foto's en papieren. De papieren blijven in de doos en enkele foto's worden eruit gehaald. Foto's van opa in Indië, in uniform, op voor mij onbekende locaties en met onbekende personen.

Opa vertelt dat hij daar een Chinees gezin heeft ontmoet die een toko hadden. Met de baby op de foto heeft hij in de jaren '90 nog briefcontact gehad, een dame die destijds in Nieuw-Zeeland woonde. Snel gaan we door de foto's heen, maar ik vang wel een glimp op van opa met een Brengun. Mijn opa, stoer staande met de mouwen opgestroopt. De foto's verdwijnen snel in de doos en worden weer naar bovengebracht. Dat was Indië.”

"In 1994 komt Indië weer ter sprake. Wij zijn bij mijn opa en oma en op de beeldbuis komt voor mij een onbekend persoon in beeld. Voor het eerst hoor ik mijn opa vloeken. Het gaat over een landverrader die naar Nederland mag komen. (Poncke Princen red.) Ik heb geen idee waar het overgaat, en als ik het vraag gaat de tv uit en wordt het onderwerp veranderd.

Indië blijft mij intrigeren. Mijn opa die daar is geweest, samen met al zijn kameraden. Opa vertelt er weinig over en als er al iets verteld wordt is het meestal hetzelfde. De 'Volendam' die averij oploopt door tegen een brug in het Suezkanaal te varen, de locaties waar opa is geweest, het Chinese gezin wat hij heeft ontmoet, de verbindingdienst, terimah kasih, "satu dua tiga", het voetbalkampioenschap en hoe opa over de regering denkt. En dat is het. Het doosje met foto's blijft boven op zolder."

Ben van der Maat in Ambarawa

"Bijna 2 jaar terug komt de oorlog in Oekraïne ter sprake op de verjaardag van onze dochter. Opa is er ook en geeft weer duidelijk zijn mening weer. Ook Indië komt ter sprake en voor het eerst vertelt opa wat meer. Ja, opa heeft daar ook geschoten maar aan zijn gezicht zie ik dat hij daar niet over wil praten. Zijn leren portefeuille komt tevoorschijn en opa pakt daar een foto uit.

"Kijk Erik, dat ben ik. Hier hijs ik de vlag op het paleis van Soekarno. Dit is de enige foto van dat moment". Op die dag is Soekarno in zijn paleis in Djokja gevangen genomen door het Nederlandse leger. Mijn opa heeft aan de arrestatie deelgenomen en mag op het paleis de Nederlandse driekleur hijsen. Een moment waar mijn opa heel erg trots op is."

“Die foto heeft opa jaren in zijn portefeuille bij zich gedragen. Nu na zijn overlijden staat die foto veilig achter glas op mijn werkkamer. Mijn opa, die de vlag hijst.”

“Mijn opa maakte deel uit van een generatie die helaas ‘uitsterft’. Jongens en meiden die op hun eigen manier gevochten hebben voor het vaderland in een ver land, maar bovenal gevochten hebben voor hun eigen leven. Een generatie die na de 2e Wereldoorlog en de strijd in Indië weer ‘gewoon’ hun leven moesten oppakken. Zonder zorg. Zonder hulp. Zonder er over te kunnen praten met hun dierbaren. Die tijd heeft hun gevormd.

Een generatie waar wij als kinderen, klein- en achterkleinkinderen trots op mogen zijn. Een generatie die niet altijd het respect heeft gekregen die zij verdiend heeft. Voor Indië had opa een speciale plek in zijn hart. In zijn huis herinnerden vele objecten aan die tijd en op verjaardagen zijn zelfgemaakte Indische rijsttafels. Nu heb ik zijn foto's, brieven, boekjes etc. als aandenken aan een die bijzondere tijd waar ik, jammer genoeg, weinig van weet. Maar ik ben trots op mijn opa. Een opa die altijd positief in het leven stond en van elk moment genoot.

Erik van der Maat, kleinzoon van sobat Ben van der Maat, korporaal 5 RS

Overleden sobats

Dhr.H. van Arkel, 2-7 RI, uit Sarnia Canada.
1926- 14 november 2018

Sobat Albert Lieveense, 8^e esk.vechtwagens, USA
12 december 1927 - 13 juni 2021

Sobat J. Jan van der Vegt, 5-5RI uit Agelo
18 juli 1927 - 22 oktober 2022

Sobat J.H. van Dijk, 5-5 RI uit Enschede
12 januari 1927 - 18 april 2023

Sobat Karel A. Vleesch Dubois, 4-8 RI, uit Capelle a/d IJssel
23 juni 1926 - 3 november 2023

Sobat Cees Breur, 2-2 RVA uit Krimpen aan den IJssel
16 oktober 1925 - 12 november 2023

Sobat Harry van Spronsen, VBad T-Brigade uit Rijswijk
21 februari 1929 - 20 november 2023

Sobat Jaap Bragt, 5-6 RI, uit IJmuiden
5 januari 1927 - 13 januari 2024

Sobat Nelis E. Meijer, 5RS, uit Leerdam
28 oktober 1926 - 19 januari 2024

Sobat Sjra Graus, 4-6RI uit Maasbracht
29 december 1926 - 27 februari 2024

Sobat Vic Brouns, 4-6 RI, uit Maasbracht
21 mei 1926 - 16 maart 2024

Sobat Rieks Venema, 2-12 RVA, uit Zutphen
20 februari 1925 - 23 mei 2024

Sobat Jan Jansen Venneboer uit Zutphen
23 september 1927 - 11 juni 2024

Sobat Jacob van der Linde, 1-5 RI uit Scharendijke
12 juli 1928 - 24 juli 2024

Sobat Ben van der Maat, 5 RS, uit Alkmaar
9 april 1926 - 30 september 2024

Overleden echtgenotes, partners, relaties:

Mw. Agatha Fris-Borst
Weduwe van Jan Fris, 7e bataljon GRPI (cq 434BI) 23 november 2023.

Mevr. Mientje Wijers-Venhuizen
Weduwe Jan Wijers, 2-6RI, 19 november 2023

Mw. Gerry Pennink
Partner van Jan van Gieben, 421 Bat.G.R.Jagers, 24 december 2023

Mw. Johanna. C.F. van Maurik van Wingerden,
Echtgenote van Chris van Maurik, 2-2 RVA, 19 januari 2024

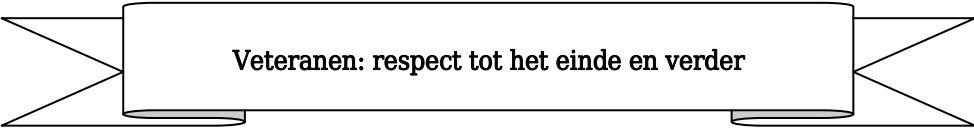
Mw. Annie Jansen Venneboer-Brummelman
Echtgenote van Jan Jansen Venneboer, 5-5 RI, 2 maart 2024

Mw Antoinette Brouns-Reumkens
Weduwe Victor Brouns 4-6 RI, 5 mei 2024

Mw. A. van Wensen-van Dam
weduwe van G. van Wensen, 2-6RI, 5 juni 2024.

Mw. Laurie de Ruiter - Witje,
Weduwe van Koos de Ruiter, 2-6RI, 18 oktober 2024

Mw. Hieltje A. van Genderen-Lobbez,
Weduwe van F. van Genderen, 2-6RI, 5 november 2024

Veteranen: respect tot het einde en verder

Wij wensen de families heel veel sterkte toe met de verwerking van het moeten loslaten. Maar ook met het vasthouden van de mooie herinneringen.

De krans, bekostigd met de vrijwilliger donaties van afgelopen jaar,
is namens u allen, op 5 september 2024 gelegd,
op ereveld Candi te Semarang.
Gelijktijdig werd ook een krans gelegd tijdens de Indiëherdenking in
het stadspark Hattum in Roermond.

Hulp, vragen of praatje?

In het kader van de nazorg staan we nog steeds ten alle tijden klaar om u, daarmee waar dat kan, te helpen. Telefonisch kunt u ook met ons gezellig praten over het heden, verleden en toekomst. Schrijven en E-mailen kan natuurlijk ook. Regelmatig is er met diverse veteranen op deze manier ook contact. U ziet, wij zijn ten alle tijden bereikbaar voor uw verhaal. Een luisterend oor u zo gegund! Bel. Schrijf. Mail. Wees niet verlegen, wij zijn het ook niet!

Hebt u hulp nodig bij militaire nazorg? Vraag het ons. Hebt u een jubileum b.v. 60 jaar getrouwd of meer, bereikt u een speciale leeftijd, wordt u grootvader of overgrootvader, laat het ons weten. Ligt u in of moet u voor langere tijd naar het ziekenhuis, laat het ons weten!

Kijkt u op het binnenblad/ kaft voor de adresgegevens of bel Marianne: Secretariaat 010-4382758 of 06-25278220

Krijgt u het antwoordapparaat, spreek dan duidelijk naam en telefoonnummer in, wij bellen u zo snel mogelijk terug!

We blijven Douwe Egbertspunten inzamelen voor een volgende leuke actie!

Ook **Perla punten** **AH punten** sparen we.

Al uw punten kunt u opsturen naar
het secretariaat:

Schakelpad 12, 3192 JH Hoogvliet
e-mail: marianne.lankhuizen@gmail.com

Hebt u weer genoten van dit gratis blad Sepatoe Roesak? Vergeet dan niet: dit en onze overige doelstellingen voor u veteraan, kan deze commissie alleen blijven doen van de **vrijwillige donaties**. Uw donatie mag u overmaken naar het rekeningnummer vermeld op het inlegvel.

Het blad van en voor de sobats 2-6 RI, T-Brigade en Java
Website: www.sepatoeroesak.nl

Redactie en lay-out blad Sepatoe Roesak.:
Marianne Pragt-Lankhuizen, Schakelpad 12, 3192 JH Hoogvliet.
Telefoon 010-4382758 of 06-25278220
Redactionele ondersteuning:
De heer Joop Pragt.

Onze activiteiten werden mede mogelijk gemaakt door het Vfonds met
de middelen uit de Nationale Postcode Loterij
Uw deelname aan deze loterij wordt nog steeds van harte aanbevolen

Wordt nu gratis vriend van het Vfonds www.vfonds.nl

Ministerie van Defensie

nederlands
veteranen
instituut

2-6 RI

ANNO

1944